



Briuselis, 2018 03 14
COM(2018) 135 final

2018/0063 (COD)

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DIREKTYVA
dėl kredito administratorių, kredito pirkėjų ir užstato realizavimo

(Tekstas svarbus EEE)

{SWD(2018) 75 final} - {SWD(2018) 76 final}

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

1. PASIŪLYMO APLINKYBĖS

• Pasiūlymo pagrindimas ir tikslai

Šis pasiūlymas – svarbi atliekamo darbo stiprinant Europos ekonominę ir pinigų sąjungą (EPS) dalis. Labiau integravus finansų sistemą padidės EPS atsparumas nepalankiems sukrėtimams, nes pagerės sąlygos tarpvalstybiniu mastu dalytis rizika privačiajame sektoriuje ir kartu sumažės būtinybė prisiimti riziką viešajam sektoriui. Kad šie tikslai būtų pasiekti, dabar ES turi užbaigti kurti bankų sąjungą ir įtvirtinti visas kapitalo rinkų sąjungos sudėtinės dalis. 2017 m. spalio 11 d. Komisijos komunikate¹ nustatomas bankų sąjungos sukūrimo, vienu metu skatinant rizikos mažinimą ir rizikos pasidalijimą, planas, papildantis EPS stiprinimo veiksmų planą², kurį Komisija pateikė 2017 m. gruodžio 6 d.

Siekiant užbaigti kurti bankų sąjungą būtina spręsti didelio neveiksnių paskolų³ kiekio ir galimo jų kaupimosi ateityje problemą. Tai dar labiau sumažins riziką ir suteiks galimybę bankams sutelkti dėmesį į skolinimą įmonėms ir gyventojams. Neveiksnius paskolas – paskolas, kai skolininkas nepajėgia atlikti numatytų mokėjimų, kad padengtų palūkanas arba grąžintų kapitalą. Kai mokėjimai pradelsiami daugiau nei 90 dienų, paskola vertinama kaip greičiausiai skolininko negrąžinsima ir priskiriama neveiksnių paskolų klasei. Dėl finansų krizės ir vėlesnio nuosmukio daugiau skolininkų negalėjo grąžinti paskolų, nes daugiau įmonių ir gyventojų patyrė su mokėjimais susijusių sunkumų arba net bankrutavo. Tai buvo ypač akivaizdu valstybėse narėse, kuriose nuosmukis truko ilgą laiką. Dėl to ir dėl kitų veiksmų daugelyje bankų susikaupė daug neveiksnių paskolų.

Didelis susikaupęs neveiksnių paskolų kiekis gali turėti neigiamos įtakos banko veiklos rezultatams dviem pagrindiniais aspektais. Pirma, neveiksnius paskolas lemia mažesnes banko pajamas nei veiksnios paskolas, taigi sumažina banko pelningumą ir gali padaryti nuostolių, kurie mažins jo kapitalą. Blogiausiu atveju dėl tokio poveikio gali kilti grėsmė banko gyvybingumui, o kartu – galimų padarinių finansiniam stabilumui. Antra, neveiksnioms paskoloms tvarkyti reikalingi dideli ir žmogiškieji, ir finansiniai banko ištekliai. Dėl to mažėja banko galimybės skolinti, be kita ko, mažosioms ir vidutinėms įmonėms (MVĮ).

Sumažėjusi kredito pasiūla daro ypač didelį poveikį MVĮ, nes jos yra priklausomos nuo bankų teikiamų paskolų kur kas labiau nei didesnės įmonės, taigi daromas neigiamas poveikis ekonomikos augimui ir darbo vietų kūrimui. Bankų teikiamos paskolos yra dažnai pernelyg brangios, be to, 2008 m. finansų krizė smarkiai paveikė MVĮ teikiamų bankų paskolų apimtį ir tai stabdo MVĮ plėtrą ir augimą.

¹ Komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos Centriniam Bankui, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui dėl bankų sąjungos sukūrimo, COM(2017) 592 *final*, 2017 10 11.

² Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Europos Vadovų Tarybai, Tarybai ir Europos Centriniam Bankui „Baigiama kurti Europos ekonominę ir pinigų sąjungą. Veiksmų planas“, COM(2017) 821 *final*, 2017 12 6.

³ Neveiksnius paskolas – paskolas, kai skolininkas nepajėgia atlikti numatytų mokėjimų, kad padengtų palūkanas arba grąžintų kapitalą. Kai mokėjimai pradelsiami daugiau nei 90 dienų, paskola vertinama kaip greičiausiai skolininko negrąžinsima ir priskiriama neveiksnių paskolų klasei. Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) 2015/227.

Vienas iš pagrindinių tinkamai veikiančios kapitalo rinkų sąjungos dėmenų – gerai išplėtos antrinės neveiksnių paskolų rinkos⁴. Komisijos prioritetu – kapitalo rinkų sąjungos sukūrimu – siekiama vieno iš pagrindinių uždavinių, t. y. suteikti naujų finansavimo šaltinių ES įmonėms, MVĮ ir ypač sparčiai augančioms novatoriškoms įmonėms. Nors kapitalo rinkų sąjungos projektas orientuotas į sąlygų gauti finansavimą gerinimą ir ne bankų teikiamo finansavimo ES įmonėms diversifikavimą, pripažįstama ir bankų indėlio finansuojant ES ekonomiką svarba. Todėl viena iš kapitalo rinkų sąjungos kūrimo kryptių yra orientuota į bankų pajėgumo skolinių įmonėms didinimą, kartu stiprinant jų gebėjimą susigrąžinti vertę iš užstato, pateikto paskoloms užtikrinti.

Didelio susikaupusio neveiksnių paskolų kiekio problemą reikia spręsti taikant visapusišką požiūrį. Nors pagrindinė atsakomybė už šios problemos sprendimą tenka bankams ir valstybėms narėms⁵, kalbant apie dabartinio susikaupusio neveiksnių paskolų kiekio sumažinimą ir perteklinio neveiksnių paskolų kaupimosi ateityje prevenciją, ši problema dėl tarpusavio ryšių ES ir ypač euro zonos bankų sistemoje akivaizdžiai aktuali ir ES lygmeniu. Visų pirma, valstybių narių, kuriose susikaupęs didelis neveiksnių paskolų kiekis, ekonomika daro svarbų šalutinį poveikį visos ES ekonomikai: tiek vertinant ekonomikos augimą, tiek finansinį stabilumą.

Atsižvelgdama į šį ES aspektą ir remdamasi bendru susitarimu dėl poreikio tęsti ir plėsti Komisijos jau inicijuotus veiksmus, 2017 m. liepos mėn. Taryba priėmė „Veiksmų planą neveiksnių paskolų problemai Europoje spręsti“. Veiksmų plane pateikiamas visapusiškas požiūris, orientuotas į įvairius papildomojo pobūdžio politikos veiksmus keturiose srityse: i) bankų priežiūros ir reguliavimo, ii) restruktūrizavimo, nemokumo ir skolos išieškojimo sistemų reformos, iii) finansinių sunkumų paveikto turto antrinių rinkų plėtojimo ir iv) bankų sistemos restruktūrizavimo skatinimo. Šių sričių veiksmai turėtų būti vykdomi nacionaliniu lygmeniu ir, kai reikia, Sąjungos lygmeniu. Kai kurios priemonės darys stipresnį poveikį suteikiant paskolą bankų atliekamam rizikos vertinimui, kitos paskatins spartesnį neveiksnių paskolų pripažinimą ir geresnį jų valdymą, o dar kitos padidins tokių neveiksnių paskolų rinkos vertę. Šios priemonės stiprina vienos kitų poveikį ir taikomos pavieniui nebūtų pakankamai veiksmingos.

Šis pasiūlymas kartu su kitomis Komisijos priemonėmis, pristatomomis visapusiškame neveiksnių paskolų klausimui problemai spręsti skirtų priemonių rinkinyje, ir Bendro priežiūros mechanizmo (BPM) bei Europos bankininkystės institucijos (EBI) veiksmais yra šio darbo pagrindinės dalys. Derindama kelias viena kitą papildančias priemones, Komisija padeda sudaryti tinkamas sąlygas bankams spręsti jų balansuose esančių neveiksnių paskolų problemą, ir mažinti neveiksnių paskolų kaupimosi ateityje riziką.

Bus reikalaujama, kad bankai atidėtų pakankamai išteklių tam atvejui, kai naujos paskolos tampa neveiksnius, taip sukuriant tinkamas paskatas anksti spręsti neveiksnių paskolų problemą ir išvengti per didelio neveiksnių paskolų kiekio susikaupimo.

Jei paskolos tampa neveiksnius, veiksmingesni vykdymo užtikrinimo mechanizmai, taikomi užtikrintoms paskoloms, suteiks galimybę bankams spręsti neveiksnių paskolų problemą užtikrinant tinkamas apsaugos priemones skolininkams. Jei vis dėlto susikauptų pernelyg daug neveiksnių paskolų – kaip šiuo metu yra atsitikę kai kuriems bankams ir kai kurioms

⁴ Europos Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Europos Vadovų Tarybai, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Kapitalo rinkų sąjungos sukūrimas iki 2019 m. Metas spartinti darbus“, COM(2018) 114.

⁵ Šį klausimą atitinkamoms valstybėms narėms Komisija nuolat kėlė per Europos semestrą.

valstybėms narėms – bankai galės jas parduoti kitiems veiklos vykdytojams veiksmingose, konkurencingose ir skaidriose antrinėse rinkose. Priežiūros institucijos patars, kaip tai padaryti, remdamosi turimais su bankais susijusiais, vadinamaisiais antrojo ramsčio įgaliojimais pagal Kapitalo reikalavimų reglamentą (KRR)⁶. Kai neveiksnių paskolų tampa reikšminga visuotinė problema, valstybės narės gali įsteigti nacionalines turto valdymo bendroves arba nustatyti kitas priemones pagal galiojančių valstybės pagalbos ir bankų pertvarkymo taisyklių sistemą.

Šio pasiūlymu dviem būdais bus užkirstas kelias bankų balansuose susikaupti pernelyg dideliame neveiksnių paskolų kiekiui.

Pirma, pasiūlymu bus padedama bankams geriau valdyti neveiksnius paskolas, nes **suteikusiems galimybę naudotis atskira bendra pagreitinto neteisminio užstato realizavimo procedūra (angl. Accelerated Extrajudicial Collateral Enforcement, AECE) padidės skolos išieškojimo procedūrų veiksmingumas**. Daugeliu atvejų bankai patys sprendžia neveiksnių paskolų problemą ir susigrąžina vertę tas paskolas pertvarkydami. Didelė dalis paskolų, kurios tampa neveiksniomis, yra užstatu užtikrintos paskolos. Nors bankai gali realizuoti užstatą pagal nacionalines nemokumo ir skolos išieškojimo sistemas, šis procesas dažnai gali būti lėtas ir nenuspėjamas. Tuo tarpu neveiksnių paskolų išlieka bankų balansuose, todėl bankas išgyvena ilgalaikį netikrumą, o jo ištekliai yra įšaldyti. Tai trukdo bankui sutelkti dėmesį į naujų paskolų teikimą mokiems klientams. Todėl šiuo pasiūlymu bankams ir kitiems veiklos leidimą turintiems subjektams suteikiama galimybė pasinaudoti veiksmingesniais metodais teikti užtikrintas paskolas ir be teismo susigrąžinti savo lėšas iš verslo skolininkams suteiktų užtikrintų paskolų. Šia veiksmingesne neteisminio užstato realizavimo procedūra būtų galima naudotis tuomet, kai skolintojas ir skolininkas dėl jos iš anksto susitarę paskolos sutartyje. Ji nebus taikoma vartojimo kreditams ir yra parengta taip, kad nedarytų poveikio prevencinio restruktūrizavimo ar nemokumo procedūroms ir nepakeistų kreditorių hierarchijos nemokumo atveju. Restruktūrizavimo ir nemokumo procedūros yra viršesnės už šiame pasiūlyme nustatytą pagreitinto neteisminio užstato realizavimo procedūrą.

Antra, pasiūlymu bus **skatinama plėtoti antrines neveiksnių paskolų rinkas**. Tam tikromis aplinkybėmis bankai gali neturėti galimybės veiksmingai valdyti savo neveiksnių paskolų. Tokiais atvejais jie susigrąžina mažesnę dalį savo paskolų vertės, negu būtų įmanoma kitu atveju. Pavyzdžiui, tokia padėtis gali susidaryti, kai bankuose susikaupia didelis neveiksnių paskolų kiekis, tačiau jiems trūksta darbuotojų ar patirties savo neveiksnioms paskoloms tinkamai administruoti. Bankams taip pat gali būti sunku valdyti neveiksnių paskolų portfelį, kai dėl paskolų pobūdžio jų susigrąžinimas neatitinka banko pagrindinės kompetencijos. Tokiu atveju būtų geriausia šių paskolų administravimą pavesti specializuotam kredito administratoriui arba parduoti kredito sutartį pirkėjui, kuris turi pakankamai noro prisiimti riziką ir kompetencijos ją valdyti. Dėl šių priežasčių šiuo pasiūlymu panaikinamos nereikalingos kliūtys kredito administravimą vykdyti trečiosioms šalims ir perleisti kreditus siekiant toliau plėtoti neveiksnių paskolų antrines rinkas. Dabartiniai neveiksnių paskolų teisinių sistemų skirtumai valstybėse narėse trukdė sukurti veiksmingą neveiksnių paskolų antrinę rinką. Pasiūlymu nustatomos bendros taisyklės, kurių turi laikytis trečiosios šalys, perėmusios kredito administravimą, kad galėtų vykdyti veiklą Sąjungoje. Pasiūlymu nustatomi bendri standartai, kuriais bus užtikrintas tinkamas jų elgesys ir priežiūra visoje Sąjungoje, kartu sudarant sąlygas didesnei administratorių konkurencijai suderinus patekimo į

⁶ 2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 575/2013 dėl prudenčių reikalavimų kredito įstaigoms ir investicinėms įmonėms ir kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 648/2012, OL L 176, 2013 6 27, p. 1–337.

rinką sąlygas visose valstybėse narėse. Dėl to sumažės potencialių paskolų pirkėjų patekimo į rinką išlaidos, taigi padidės paslaugų prieinamumas ir sumažės kredito administravimo išlaidos. Jei rinkoje bus daugiau pirkėjų, net jei kitos aplinkybės nesikeis, tai turėtų paskatinti didesnę rinkos konkurencingumą, dėl to paklausa padidėtų, o sandorių kainos būtų didesnės.

Šis pasiūlymas papildo keletą kitų šiandien pristatytų priemonių, nurodytų Komisijos komunikate „Antroji pažangos ataskaita dėl neveiksnių paskolų mažinimo Europoje“⁷. Siekdama išvengti būsimoms neveiksnioms paskoloms skirtų atidėjinių nepakankamumo rizikos, Komisija taip pat pateikia atskirą pasiūlymą dėl atskaitymų, susijusių su nepakankamais neveiksnioms pozicijoms skirtais atidėjimais, kuriuo iš dalies keičiamas Kapitalo reikalavimų reglamentas (KRR)⁸. Šiuo pakeitimu nustatomos vadinamosios teisės aktais nustatytos prudenčios finansinio stabilumo stiprinimo priemonės, atitinkančios minimalius atidėjinių ir atskaitymų iš nuosavų lėšų dydžius, kurių bankai turės laikytis, kad padengtų patirtus ir numatomus nuostolius dėl naujų paskolų, kurios vėliau tampa neveiksnius. Kaip viena iš neveiksnių paskolų problemai spręsti skirtų priemonių valstybėms narėms taip pat pateikiamos neprivalomos gairės, kaip jos galėtų prireikus steigti nacionalines turto valdymo bendroves, visiškai laikydamosi ES bankininkystės ir valstybės pagalbos taisyklių. Turto valdymo bendrovių projekte pateikiamos praktinės rekomendacijos, kaip nacionaliniu lygmeniu planuoti ir steigti turto valdymo bendroves, paremtos geriausia ankstesne valstybių narių patirtimi⁹.

Šios iniciatyvos stiprina viena kitos poveikį. Teisės aktais nustatytais prudenčiomis finansinio stabilumo stiprinimo priemonėmis užtikrinama, kad būsimų neveiksnių paskolų kredito nuostoliai būtų pakankamai padengti, todėl būtų lengviau jas pertvarkyti arba parduoti. Turto valdymo bendrovių projektas padeda valstybėms narėms, kurios to nori, restruktūrizuoti savo bankus įsteigiant turto valdymo bendroves, užsiimančias neveiksniomis paskolomis. Šiuos veiksmus papildo postūmis toliau plėtoti neveiksnių paskolų antrines rinkas, nes dėl to išaugtų neveiksnių paskolų paklausa ir padidėtų jų rinkos vertė. Be to, taikant pagreitinto neteisminio užstato realizavimo procedūrą kaip greito užstato vertės susigrąžinimo mechanizmą, sumažėja neveiksnių paskolų problemos sprendimo išlaidos. Kartu pasiūlymas nedaro poveikio daugeliui pagal ES ir nacionalinės teisės aktus numatytų skolininkų apsaugos priemonių. Juo nustatoma keletas papildomų apsaugos priemonių, kuriomis siekiama sumažinti galimą riziką, susijusią su vartojimo paskolų ir veiksmių kreditų pardavimu.

- **Suderinamumas su toje pačioje politikos srityje galiojančiomis nuostatomis**

Šiuo pasiūlymu standartizuojama kredito administratorių ir kredito pirkėjų reglamentavimo tvarka (apibrėžtis, veiklos leidimų išdavimas, priežiūra, elgesio taisyklės). Šiuo metu dėl nacionalinės teisės aktų ir jų įgyvendinimo skirtumų valstybėse narėse labai skiriasi verslo modeliai ir veiklos apimtis valstybėse narėse, todėl kai kuriose valstybėse narėse, kurioms būdingas didelis neveiksnių paskolų santykis, neveiksnių paskolų parduodama labai nedaug. Todėl kredito įstaigos, norinčios atsikratyti kredito portfelių, kuriuose yra neveiksnių paskolų, susiduria su nacionalinių sienų suskaidyta investuotoju baze, o kredito administratoriai patiria didelių sunkumų administruodami kreditus, susijusius su tarpvalstybiniu aspektu (visų pirma kalbant apie tarpvalstybinį lėšų susigrąžinimą), taip pat nelabai gali pasinaudoti tarpvalstybinės veiklos masto ekonomija.

⁷ Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Europos Vadovų Tarybai, Tarybai ir Europos Centriniam Bankui „Antroji pažangos ataskaita dėl neveiksnių paskolų mažinimo Europoje“, COM(2018) 133

⁸ Reglamentas (ES) Nr. 575/2013, ten pat.

⁹ Komisijos tarnybų darbinis dokumentas „AMC projektas“, SWD(2018) 72.

Šis pasiūlymas atitinka Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 169 straipsnį, antrinės teisės aktus ir Sąjungos taisyklės, kuriomis siekiama užtikrinti aukšto lygio vartotojų apsaugą finansinių paslaugų srityje. Šiuo tikslu pasiūlyme bus nustatyta, kad siekiant užtikrinti tokio paties lygio apsaugą, vartotojų apsaugos taisyklės ir toliau būtų taikomos nepriklausomai nuo to, kas teikia arba administruoja kreditą, ir nepriklausomai nuo kredito pirkėjo arba kredito administratoriaus valstybėje narėje galiojančios teisinės tvarkos. Pasiūlyme paaiškinama, kad vartotojų apsauga ir visų pirma pagal Hipotekos kredito direktyvą¹⁰, Vartojimo kredito direktyvą¹¹ ir Direktyvą dėl nesažiningų sąlygų sutartyse¹² vartotojams suteiktos teisės, susijusios su kredito įstaigos suteiktu kreditu, ir toliau bus taikomos, nepriklausomai nuo to, kas vėliau įsigyja arba administruoja kreditą. Be to, Hipotekos kredito direktyva bus iš dalies pakeista, nustatant, panašiai kaip numatyta Vartojimo kredito direktyvos 17 straipsnyje, kad tuo atveju, kai kreditoriaus teisės perleidžiamos trečiajam šaliai, vartotojas turėtų teisę pasinaudoti prieš teisių perėmėją bet kokia gynybos, kuria jis galėjo naudotis prieš pirminį kreditorių, priemone.

Šis pasiūlymas taip pat atitinka Finansinio įkaito direktyvą (FID)¹³, kurioje nustatyta įkaito (vertybinių popierių, pinigų ir kredito reikalavimų forma) teikimo ir realizavimo tvarka Europoje. Šiame pasiūlyme nustatyta pagreitinoto neteisminio užstato realizavimo procedūra netrukdytų įkaito valdymui pagal FID, nes ja būtų reguliuojamas kitų rūšių užstato, kuriam Finansinio įkaito direktyva netaikoma, realizavimas. Konkrečiai šiuo pasiūlymu būtų nustatytos veiksmingos neteisminės užstato (kilnojamąjo arba nekilnojamąjo turto forma), kurį įmonės ir verslininkai pateikia paskoloms užtikrinti, realizavimo procedūros, o FID reglamentuojamiems klausimams šis pasiūlymas įtakos neturės.

Šia iniciatyva taip pat būtų užtikrintas visiškas suderinamumas su iki nemokumo paskelbimo taikomomis ir nemokumo procedūromis, pradedamomis pagal valstybių narių nacionalinius įstatymus ir kitus teisės aktus. Nuoseklumas būtų užtikrintas taikant principą, kad šiame pasiūlyme nustatytą neteisminio užstato realizavimo procedūrą būtų įmanoma taikyti tol, kol nesustabdomi atskiri vykdymo užtikrinimo veiksmai pagal taikomus nacionalinės teisės aktus.

Be to, šiuo pasiūlymu būtų užtikrintas visiškas suderinamumas su Komisijos pasiūlymu dėl prevencinio restruktūrizavimo¹⁴ (restruktūrizavimo pasiūlymas), kuriuo siūlomos priemonės restruktūrizavimo ir nemokumo procedūrų veiksmingumui didinti ir prevencinio restruktūrizavimo procedūroms užtikrinti, kad finansinių sunkumų patiriančios perspektyvios įmonės galėtų išvengti nemokumo, ir tas pasiūlymas papildomas. Restruktūrizavimo pasiūlymu¹⁵ siekiama nustatyti suderintą teisinę prevencinio restruktūrizavimo sistemą ir

¹⁰ 2014 m. vasario 4 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/17/ES dėl vartojimo kredito sutarčių dėl gyvenamosios paskirties nekilnojamąjo turto, kuria iš dalies keičiamos direktyvos 2008/48/EB ir 2013/36/ES bei Reglamentas (ES) Nr. 1093/2010 (OL L 60, 2014 2 28, p. 34).

¹¹ 2008 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2008/48/EB dėl vartojimo kredito sutarčių ir panaikinanti Tarybos direktyvą 87/102/EEB (OL L 133, 2008 5 22, p. 66–92).

¹² 1993 m. balandžio 5 d. Tarybos direktyva 93/13/EEB dėl nesažiningų sąlygų sutartyse su vartotojais, OL L 95, 1993 4 21, p. 29–34.

¹³ 2002 m. birželio 6 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2002/47/EB, dėl susitarimų dėl finansinio įkaito (<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/en/txt/?uri=celex%3a3200210047>).

¹⁴ Pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos dėl prevencinio restruktūrizavimo mechanizmų, antrosios galimybės ir priemonių restruktūrizavimo, nemokumo ir skolų panaikinimo procedūrų veiksmingumui gerinti, kuria iš dalies keičiama Direktyva 2012/30/ES, COM/2016/0723 final, 2016 11 22.

¹⁵ Pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos dėl prevencinio restruktūrizavimo mechanizmų, antrosios galimybės ir priemonių restruktūrizavimo, nemokumo ir skolų panaikinimo procedūrų veiksmingumui gerinti, kuria iš dalies keičiama Direktyva 2012/30/ES, COM/2016/0723 final, 2016 11 22.

suteikti įmonėms ir verslininkams antrąją galimybę, o šiuo pasiūlymu siekiama didinti neteisminio užstato realizavimo procedūrų veiksmingumą. Siekiant užtikrinti visišką suderinamumą su restruktūrizavimo pasiūlymu ir jį papildyti, šiame pasiūlyme nustatytą neteisminio užstato realizavimo tvarką būtų įmanoma taikyti tol, kol nesustabdomi atskiri vykdymo užtikrinimo veiksmai pagal restruktūrizavimo pasiūlymą. Restruktūrizavimo pasiūlyme numatyta, kad kreditoriai, įskaitant įmonės arba verslininko, kuriems taikoma restruktūrizavimo procedūra, užstatą turinčius kreditorius, privalo sustabdyti atskirus vykdymo užtikrinimo veiksmus, kad skolininkas turėtų galimybę derėtis su kreditoriais dėl restruktūrizavimo plano, kad išvengtų nemokumo.

- **Suderinamumas su kitomis Sąjungos politikos sritimis**

Praėjus daugiau nei penkeriems metams nuo Europos valstybių ir vyriausybių vadovų susitarimo sukurti bankų sąjungą, yra nustatyti du bankų sąjungos ramsčiai – bendra priežiūra ir pertvarkymas, grindžiami bendru visoms ES įstaigoms taikomų taisyklių sąvadu. Nors padaryta didelė pažanga, siekiant baigti kurti bankų sąjungą reikia imtis tolesnių veiksmų, be kita ko, sukurti bendrą indėlių garantijų sistemą, kaip nustatyta 2017 m. spalio 17 d. Komisijos komunikate ir gruodžio 6 d. pateiktame veiksmų plane, kuris yra ekonominės ir pinigų sąjungos stiprinimo priemonių rinkinio dalis.

Be 2016 m. lapkričio mėn. Komisijos pasiūlyto išsamaus reformų rinkinio („Bankų reformos dokumentų rinkinys“), antrinės paskolų rinkos sukūrimas ir sustiprinta užstatą turinčių kreditorių apsauga yra dalis riziką mažinančių priemonių, reikalingų siekiant toliau didinti bankų sektoriaus atsparumą, kartu laipsniškai nustatant Europos indėlių garantijų sistemą (EIGS). Kartu šiomis priemonėmis siekiama užtikrinti nuolatinį bendro taisyklių sąvado taikymą visoms ES įstaigoms, nesvarbu, ar jos priklausytų bankų sąjungai, ar ne. Bendri šios pirmiau aprašytos iniciatyvos tikslai visiškai atitinka ES pagrindinius tikslus, t. y. skatinti finansinį stabilumą, mažinti mokesčių mokėtojų paramos pertvarkant įstaigą tikimybę bei mastą ir prisidėti prie darnaus ir tvaraus ekonominės veiklos finansavimo, taip skatinant didelį konkurencingumą ir aukšto lygio vartotojų apsaugą.

Ši iniciatyva paskelbta komunikate „Kapitalo rinkų sąjungos veiksmų plano laikotarpio vidurio peržiūra“¹⁶. Šiame komunikate pabrėžiama, kad kapitalo rinkos taip pat gali padėti Europos bankams įveikti neveiksnių paskolų problemas. Jame pažymima, kad politika, kuria siekiama gerinti antrinių neveiksnių paskolų rinkų veikimą, yra bet kokio ilgalaikio sprendimo dalis ir kad neveiksnių paskolų valdymui taip pat būtų naudingos veiksmingesnės ir nuspėjamesnės paskolų vykdymo užtikrinimo sistemos, pagal kurias užstatą turintys kreditoriai galėtų greitai susigrąžinti savo lėšas.

Vienas iš šio pasiūlymo tikslų – didinti užstatą turinčių kreditorių galimybes greičiau susigrąžinti vertę iš užstato taikant neteisminio užstato realizavimo procedūras. Suteikus galimybę užstatą turintiems kreditoriams, įskaitant bankus, greičiau susigrąžinti vertę iš užstato, šiuo pasiūlymu būtų sudarytos sąlygos bankams daugiau ir pigiau skolinti ekonomikai, visų pirma MVĮ, taip įgyvendinant kapitalo rinkų sąjungos tikslą sudaryti palankesnes sąlygas įmonėms gauti finansavimą.

Nuostatomis dėl paskolų administratorių ir pirkėjų būtų užtikrintas didesnis neveiksnių paskolų antrinių rinkų nuspėjamumas ir skaidrumas, o tai savo ruožtu suteiktų galimybę

¹⁶ Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Kapitalo rinkų sąjungos veiksmų plano laikotarpio vidurio peržiūra“, COM(2017) 292 *final*, 2017 6 8, paskelbta

potencialiems pirkėjams tiksliau nustatyti to turto kainą. Tai leistų bankams parduoti savo neveiksnius paskolas platesniam investuotojų ratui, todėl sandorio kainos galėtų geriau atitikti tikrąją turto vertę. Tai savo ruožtu suteiktų galimybę kredito įstaigoms sutvarkyti savo balansus ir geriau pasirengti įlieti naują kredito srautą į ekonomiką.

Likusios rizikos mažinimas Europos bankų sektoriuje yra labai svarbus jo veikimui ir stabilumui, taigi ir visai ekonomikai. Visų pirma, valstybių narių, kuriose susikaupęs didelis neveiksnių paskolų kiekis, ekonomika daro svarbų šalutinį poveikį kitų ES valstybių ir visos ES ekonomikai: tiek finansinio stabilumo, tiek ekonomikos augimo atžvilgiu. Dėl didelių veiklos leidimų išdavimo tvarkos skirtumų ties nacionalinėmis sienomis suskaidytos neveiksnių paskolų rinkos kliudytų siekti kapitalo rinkų sąjungos tikslo.

Šia iniciatyva nebūtų pažeistos taikomos vartotojų apsaugos priemonės, taip pat ir tuo atveju, kai pirminį kreditorių pakeičia ne kredito įstaiga. ES teisės aktuose jau numatyta keletas vartotojų apsaugos priemonių. Pasiūlyme numatyta, kad tiek kredito pirkėjai, tiek kredito administratoriai turės laikytis pradinę kredito sutarčiai taikomų Sąjungos teisės aktų dėl vartotojų apsaugos. Lygiai taip pat ir toliau bus taikomos visos vartotojo valstybėje narėje galiojančios vartotojų apsaugos taisyklės, tiesiogiai susijusios su pirmine kredito sutartimi arba kitomis taisyklėmis, taikomomis vartotojams suteiktiems kreditams, arba susijusios su bendromis vartotojų apsaugos taisyklėmis, galiojančiomis vartotojo valstybėje narėje.

Pirmiau minėtos apsaugos priemonės taip pat apima privalomojo arba savanoriško pobūdžio priemones, numatytas vartotojų apsaugai jų nuolatinės gyvenamosios vietos valstybėje narėje, visų pirma oficialias arba neoficialias skolos išieškojimo procedūras, nustatytas valstybės ar privačių įstaigų, teikiančių konsultacijas skolų klausimais įsiskolinusiems namų ūkiams siekiant jiems padėti grąžinti skolas. Be to, kalbant apie kredito administravimo veiklą tarpvalstybiniu mastu, šia priemone nedaromas poveikis suderintoms ES taisyklėms, kuriomis nustatoma taikytina teisė, taikytina jurisdikcija ir teismo sprendimų civilinėse ir komercinėse bylose, įskaitant nemokumo bylas, pripažinimas ir vykdymo užtikrinimas.

Šis pasiūlymas netaikomas skolininko teisėms, asmens duomenų apsaugos teisėms ir nacionalinėms civilinės teisės nuostatoms, kuriomis reglamentuojamas sutarčių perleidimas. Asmens duomenų tvarkymas taikant šią direktyvą turi visiškai atitikti asmens duomenų apsaugos taisykles.

2. TEISINIS PAGRINDAS, SUBSIDIARUMO IR PROPORCINGUMO PRINCIPAI

• Teisinis pagrindas

Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 114 straipsniu Europos Parlamentui ir Tarybai suteikiami įgaliojimai nustatyti priemones valstybių narių įstatymų ir kitų teisės aktų nuostatoms, skirtoms vidaus rinkos sukūrimui ir veikimui, suderinti. Pagal SESV 114 straipsnį ES gali imtis priemonių šalinti ne tik esamoms vidaus rinkos kūrimo ir veikimo kliūtims, bet ir kliūtims, atgrasančioms ekonominės veiklos vykdytojus nuo galimybės visapusiškai pasinaudoti tos rinkos teikiama nauda, visų pirma investuojant kitose valstybėse narėse. Be to, Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 53 straipsniu Europos Parlamentui ir Tarybai suteikiami įgaliojimai priimti direktyvas dėl nacionalinių nuostatų, susijusių su ekonomine veikla, derinimo.

Dėl kliūčių, kurios kyla dėl nacionalinės teisės aktų skirtumų, susidariusių nesant specialios nuoseklios reglamentavimo ir priežiūros tvarkos, šiuo metu kredito pirkėjai ir kredito administratoriai negali pasinaudoti vidaus rinkos teikiama nauda.

Kai kuriose valstybėse narėse kredito įstaigų suteiktų kreditų pirkėjai, kurie nėra bankai, nėra reglamentuojami, o kitose jiems gali būti taikomi įvairūs reikalavimai, kartais net reikalavimas turėti bendrą banko licenciją. Dėl to susiklostė situacija, kai pirkėjai gali teisėtai vykdyti veiklą vienoje valstybėje narėje, bet susiduria su didelėmis kliūtimis pirkti kreditus kitose valstybėse narėse. Štai todėl pirkėjai daugiausia veikia vos keliose valstybėse ir dėl to konkurencija vidaus rinkoje apskritai yra nedidelė silpna, nes suinteresuotųjų pirkėjų vis dar nedaug ir tai mažina veiksmingos ir konkurencingos neveiksnių paskolų rinkos aprėptį ir galimą dydį. Neveiksnių paskolų rinkoms ypač būdinga palyginti nedidelė prekybos apimtis ir akivaizdi koncentracija keturiose šalyse, iš kurių tik viena yra mažesnė valstybė narė (Italija, Airija, Ispanija ir JK). Taip pat šiose rinkose dominuoja stambūs pirkėjai, – iš dalies tai paaiškinama didelėmis kliūtimis, kurios trukdo patekti į rinką ir iškreipia konkurenciją.

Kredito administratoriai taip pat susiduria su kliūtimis veikti tarpvalstybiniu mastu ir didinti veiklos mastą. Pirma, šią veiklą reglamentuoja tik kelios valstybės narės, o ir tos labai skirtingai apibrėžia reglamentuojamos veiklos rūšis. Tai praktiškai trukdo kurti plėtos strategijas kuriant antrinę buveinę ar teikiant tarpvalstybines paslaugas vidaus rinkoje. Antra, gan daug valstybių narių tam tikrai veiklai, kuria užsiima šie kredito administratoriai, reikalauja turėti veiklos leidimus. Šiems veiklos leidimams gauti taikomi įvairūs reikalavimai ir nenumatoma tarpvalstybinės plėtos galimybių. Galiausiai, kai kuriais atvejais įstatymai reikalauja įsteigti įmonę vietoje, o tai jau savaime užkerta kelią pasinaudoti pagrindine laisve teikti paslaugas tarpvalstybiniu mastu.

Be to, kliūtys, trukdančios kredito administratoriams vykdyti veiklą tarpvalstybiniu mastu, netiesiogiai daro poveikį potencialiems pirkėjams, kurie gali neturėti galimybių patekti į nacionalinę rinką ir pirkti kreditus iš kredito įstaigų, jei juos įsigiję negali perduoti kredito administravimo kitiems subjektams, o ne bankui, iš kurio jie tą kredito sutartį įsigijo, arba naudotis kredito administratorių iš kitų ES valstybių narių paslaugomis.

Dideli valstybių narių priimtų reguliavimo standartų skirtumai prisideda prie rinkos susiskaidymo, dėl kurio ribojamas laisvas kapitalo ir paslaugų judėjimas ES, nėra pakankamos konkurencijos ir stabdoma veikiančios antrinės banko kreditų rinkos plėtra. Ribotas investuotojų ir administratorių dalyvavimas lemia silpną konkurencinį spaudimą abiejose (kredito pirkimo ir administravimo) rinkose. Dėl to kredito administravimo įmonės savo pirkėjams taiko aukštas paslaugų kainas, o bankai, pardavę neveiksnius paskolas nebankiniams investuotojams, gauna mažą kainą, ir tai mažina bankų motyvaciją išparduoti susikaupusias neveiksnius paslaugas.

Kreditoriai, teikiantys užtikrintas paskolas įmonėms ir verslininkams, ne visose valstybėse narėse gali pasinaudoti pagreitintomis ir veiksmingomis procedūromis, kad verslo skolininko įsipareigojimų nevykdymo atveju neteisminiu būdu užtikrintų tokių paskolų vykdymą. Jei būtų galimybė pasinaudoti tokiomis procedūromis, rizika, kad bankuose susikaups neveiksnių paskolų, sumažėtų.

Siekdamas susigrąžinti vertę iš skolininko pateikto užstato kitoje valstybėje narėje, kreditorius turi laikytis taisyklių, kurios skiriasi nuo kreditoriaus buveinės valstybės narės taisyklių ir kurių veiksmingumas kreditoriui nežinomas. Šiuo metu kreditorius negali susitarti su skolininku dėl visoms valstybėms narėms bendros procedūros. Dėl to atsiranda teisinių

konsultacijų išlaidų, susigrąžinimo procedūrų trukmė gali būti ilgesnė, o susigrąžinimo normos – mažesnės. Tikimybė, kad skolininkui nevykdant įsipareigojimų gali būti susigrąžinta mažesnė užstatu užtikrintos paskolos dalis arba blogiausiu atveju iš viso nieko, gali apskritai sulaikyti skolintojus nuo skolinimo tarpvalstybiniu mastu arba gali lemti didesnę skolinimo kainą įmonėms. Tai savo ruožtu atgraso skolininkus nuo kreipimosi į kreditorius kitose valstybėse narėse. Tokia padėtis trukdo laisvam kapitalo judėjimui ir daro tiesioginį poveikį bendrosios rinkos veikimui. Yra daug neišnaudotų kapitalo rinkų sąjungos teikiamų galimybių teikti finansavimą įmonėms, visų pirma MVI, kurios yra labai priklausomos nuo bankų skolinimo.

Panašiai ir investuotojai, ketinantys pirkti neveiksnių paskolų portfelius, atsižvelgs į galimą teisinį netikrumą dėl vertės susigrąžinimo iš užstato, kuriuo užtikrinamos tos paskolos, ir jei lėšas susigrąžinti tarpvalstybiniu mastu yra sudėtingiau arba tai susiję su teisiniu netikrumu, tai turės neigiamos įtakos kainai, vaidinasi ir tikimybei, kad bankams pavyks parduoti portfelius taip pat investuotojams iš kitos valstybės narės už kainą, kuri būtų kuo artimesnė toms paskoloms numatytų banko atidėjinių vertei¹⁷.

Dėl dabartinio suskaidymo susiformavo skirtingo lygio įmonių finansavimo galimybės, nes bankų paskolos yra mažiau prieinamos įmonėms, visų pirma MVI, valstybėse narėse, kuriose nėra veiksmingų užtikrintų paskolų vertės susigrąžinimo procedūrų.

Sukūrus veiksmingų neteisminio užstato realizavimo procedūrų sistemą būtų užtikrinta, kad užstatą turintys kreditoriai visose valstybėse narėse galėtų pasinaudoti atskira bendra pagreitinta priemone, kad susigrąžintų užtikrintos paskolos vertę, jei verslo skolininkas negrąžintų paskolos. Taip atsirastų paskata daugiau skolinti tarpvalstybiniu mastu, nes būtų sumažintas netikrumas dėl užstato realizavimo procedūros rezultatų (pvz. susigrąžinimo normos ir trukmės) tarpvalstybinių sandorių atveju.

- **Subsidiarumo principas (neišimtinės kompetencijos atveju)**

Pagal SESV 4 straipsnį ES veiksmai, kuriais baigiama kurti vidaus rinka, turi būti įvertinami pagal Europos Sąjungos sutarties (ES sutarties) 5 straipsnio 3 dalyje nustatytą subsidiarumo principą. Turi būti įvertinta, ar valstybės narės negali pasiekti pasiūlymo tikslų pagal savo nacionalines teisinis sistemas, o dėl jų masto ir poveikio tų tikslų būtų geriau siekti ES lygmeniu.

Nuo 2008 m. finansų krizės iki visai neseniai neveiksnių paskolų dalis didėjo, todėl suprastėjo rinkos nuomonė apie visą Europos bankų sektorių ir tai turėjo neigiamo išorinio poveikio visai ES. Bankų sąjungos kontekste šie veiksniai tapo dar svarbesni. Pastaraisiais metais kelios valstybės narės aktyviai ėmėsi veiksmų didelio neveiksnių paskolų kiekio problemai spręsti, daugeliu atveju vadovaudamosi ES ir TVF ekonominio koregavimo programa.

Nors valstybės narės pripažino, kad neveiksnių paskolų problema yra rimta, kol kas daugumai jų nepavyko imtis veiksmingų priemonių perleidžiamų neveiksnių paskolų paklausai padidinti. Tos valstybės narės, kurios vis dėlto reglamentavo kredito pirkimo ir administravimo veiklą, tai darė neatsižvelgdamos į tarpvalstybinį aspektą. Dėl to rinkoje nėra pakankamos konkurencijos. Dėl valstybių narių skirtingo požiūrio ir skirtingo konkrečios kredito administravimo veiklos supratimo šios rinkos yra susiskaidžiusios. Todėl tikslų negalima pasiekti atskirais valstybių narių veiksmais.

¹⁷ Jei bankas numatė 30 % neveiksnių paskolos dydžio atidėjinius ir vėliau ją parduoda už kainą, kuri yra mažesnė nei 70 % jos vertės, bankas patirs papildomų nuostolių.

Komisijos tarnybos kelerius metus stebėjo rinką ir pripažino, kad skirtumai ir problemos didėja – todėl reikia imtis ES lygmens veiksmų. Atlikus tyrimus ir surengus viešas konsultacijas paaiškėjo, kad atsigavusio ekonomikos augimo nepakanka neveiksnių paskolų kiekiui sumažinti, nes jos mažina bankų patikimumą, varžo kreditų teikimą ir ekonomikos augimo perspektyvas apskritai. Kol kas valstybės narės nesiėmė koordinavimo veiksmų dėl banko kredito pirkėjams ir administratoriams taikomų taisyklių. Veiksmiais, kurių ėmėsi valstybės narės, gali būti pagerintos tik jų nacionalinės rinkos sąlygos, o to neužtektų, kad būtų sumažintas neigiamas poveikis bendrosios rinkos veikimui.

Sukūrus ES lygmens sistemą būtų užtikrintos vienodos kredito pirkėjų ir administratorių patekimo į rinką sąlygos ir numatytas pasas, leidžiantis vykdyti veiklą visoje bendrojoje rinkoje. Tai visų pirma lemtų didesnę potencialių investuotojų į bankų paskolas konkurenciją ir leistų bankams jas parduoti konkurencingesnėmis kainomis. O tai savo ruožtu leistų bankams sumažinti paskolų, kurios tapo neveiksnius, pozicijas ir nukreipti išteklius į naują skolinimą ekonomikai. Kartu numatytomis vartotojų apsaugos priemonėmis būtų užtikrinta, kad pardavus ir administruojant paskolas, kurias iš pradžių suteikė kredito įstaigos, visoje Sąjungoje būtų išlaikytas vartotojų apsaugos lygis.

Panašiai valstybės narės, kurios jau taiko neteisminio užstato realizavimo procedūras, yra nustačiusios vidaus taisykles, remdamosi pirmiausia vidaus sumetimais. Kai kuriais atvejais neteisminio užstato realizavimo procedūros jau yra seniai nustatytos ir jomis nebūtinai skatinami tarpvalstybiniai sandoriai. Turint omenyje skirtingą esamų nacionalinių procedūrų veiksmingumą ir tai, kad kai kuriose valstybėse narėse tokių procedūrų iš viso nėra, siekiama sudaryti sąlygas tokioms sistemoms veiksmingai veikti visoje ES ir užtikrinti, kad bankai arba kitos įmonės, turinčios leidimą teikti kreditą visose valstybėse narėse, galėtų taikyti tokią procedūrą. Atsižvelgiant į neatskiriamas užstato realizavimo ir valstybių narių civilinių, nuosavybės, komercinių, iki nemokumo taikomų, nemokumo ir viešosios teisės aktų sąsajas, numatytas šio atskiro bendro neteisminio užstato realizavimo mechanizmo taisyklės turėtų būti įmanoma įgyvendinti laikantis tų valstybių narių teisės aktų. Todėl toliau išdėstytose nuostatose nustatytas papildomas bendras mechanizmas, kuris nereikalauja, kad valstybės narės keistų savo nacionalines neteisminio užstato realizavimo sistemas, kai tokios sistemos jau taikomos pasiūlyme nurodytos rūšies užstato atžvilgiu. Pagreitintas neteisminis užstato realizavimas yra numatomas kaip atskiras mechanizmas, kuriuo siekiama užtikrinti, kad kreditorius ir verslo skolininkas galėtų sudaryti sutartį dėl kilnojamojo ir nekilnojamojo turto, pateikto kaip užstatas, neteisminio administravimo mechanizmo.

Šių tikslų būtų geriau siekti ES lygmeniu.

- **Proporcingumo principas**

Pagal proporcingumo principą ES veiksmų turinys ir forma neturėtų viršyti to, kas būtina siekiant Sutarčių tikslų.

Šiuo pasiūlymu neviršijama to, kas būtina patekimui į rinką ir tarpvalstybinei plėtrai skatinti, nes juo nepažeidžiamos nei nacionalinės teisės nuostatos dėl faktinio kreditoriaus teisių perleidimo, nei taikomos prevencinio restruktūrizavimo arba nemokumo procedūrų taisyklės.

Toliau išdėstytose nuostatose nustatyta reglamentavimo sistema, kuri yra proporcinga, nes ja sudaromos pakankamai įpareigojančios sąlygos, kad būtų galima veiksmingai pasiekti tikslus, ir kartu valstybėms narėms suteiktas kuo didesnę lankstumą palikti galioti nacionalines nuostatas, kuriomis ginamos skolininkų teisės ir gynybos būdai.

Be to, nors pasiūlymas nedaro poveikio galiojančioms vartotojų apsaugos taisyklėms, jame atsižvelgiama į poreikį didinti apsaugos priemones, susijusias su vartojimo kreditais. Pripažįstant šiuos teisėtus interesus, pasiūlyme nustatomas reikalavimas trečiųjų valstybių vartojimo paskolų pirkėjams naudotis veiklos leidimą turinčių kredito administratorių, kuriems taikomi šios direktyvos reikalavimai ir kurių priežiūrą ES vykdo nacionalinės kompetentingos institucijos, paslaugomis. Panašiai, numatyta pagreitinto neteisminio užstato realizavimo mechanizmu siekiama suderinti kreditoriaus ir verslo skolininko interesus. Jis netaikomas vartotojams ir netgi įmonių savininkams suteiktų paskolų vykdymo užtikrinimui, siekiant realizuoti užstatą, kuris yra pagrindinė verslo skolininko gyvenamoji vieta. Kai verslo skolininkas jau yra sugrąžinęs didžiąją dalį (85 %) pagal kredito sutartį mokėtinos sumos, prieš realizuojant užstatą, jam turėtų būti suteikta papildomo laiko mokėjimui atlikti.

Pasirinkta teisinė priemonė – direktyva – yra pritaikyta siekti tikslų užtikrinti vienodas veiklos sąlygas užstatą turintiems kreditoriams, kiek tai susiję su jų gebėjimu susitarti su skolininku dėl neteisminės procedūros vertei susigrąžinti iš užstato, kad būtų išsaugotas finansinis stabilumas ir padidintos įmonių finansavimo galimybės.

- **Priemonės pasirinkimas**

Direktyva pasirinkta siekiant užtikrinti, kad jos nuostatas valstybės narės galėtų perkelti į nacionalinę teisę pagal galiojančius privatinės ir viešosios teisės aktus atsižvelgiant į įvairias sąsajas su civilinės, komercinės, nuosavybės ir nemokumo teisės aktais. SESV 53 straipsnyje, kuris sudaro šio pasiūlymo teisinį pagrindą, numatomas tik direktyvos priėmimas.

Be to, atsižvelgiant į poreikį užtikrinti administracinį bendradarbiavimą ir kartu išlaikyti šiuo metu valstybėse narėse egzistuojančių priežiūros būdų, susijusių su šiuo pasiūlymu reglamentuojama veikla, įvairovę, atrodo, kad direktyva yra tinkamas priemonės pasirinkimas.

3. EX POST VERTINIMO, KONSULTACIJŲ SU SUINTERESUOTOSIOMIS ŠALIMIS IR POVEIKIO VERTINIMO REZULTATAI

- **Galiojančių teisės aktų vertinimas / tinkamumo patikrinimas**

Ex post tinkamumo patikros netaikomos, nes anksčiau ši sritis buvo reglamentuojama tik nacionaliniu lygmeniu.

- **Konsultacijos su suinteresuotosiomis šalimis**

Komisijos tarnybos surengė tikslias viešas konsultacijas dėl neveiksnių paskolų antrinių rinkų plėtojimo ir užstatą turinčių kreditorių apsaugos nuo skolininkų įsipareigojimų neįvykdymo¹⁸. Per šias viešas konsultacijas gauti atsakymai suteikė kokybinių įrodymų poveikio vertinimui paremti.

Pasiūlyme iš esmės atsižvelgiama į per konsultacijas gautus atsiliepimus.

Pasiūlyme taip pat atsižvelgiama į atsiliepimus, gautus iš ekspertų grupės, su kuria Komisijos tarnybos konsultavosi dėl pagreitinto neteisminio užstato realizavimo. Pasiūlymas yra proporcingesnis būdas siekti politikos tikslo, palyginti su visišku suderinimu sukuriant naują užtikrinimo teisę, kaip iš pradžių numatyta viešose konsultacijose.

¹⁸ https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/2017-non-performing-loans-consultation-document_en.pdf.

Dauguma atsakymų į viešas konsultacijas dėl neveiksnių paskolų antrinių rinkų patvirtina, kad dabartinis rinkų dydis, likvidumas ir struktūra ES trukdo valdyti ir pertvarkyti neveiksnius paskolas ES.

Daugumos respondentų nuomone, su neveiksnių paskolų pardavimu susijusių nacionalinių taisyklių skirtumai yra tikroji kliūtis neveiksnių paskolų rinkų plėtrai. Kalbant apie kliūčių tarpvalstybinei veiklai pobūdį, didžioji dalis atsakiusių nurodė teisinę sistemą, nemokumo taisykles ir vietos praktiką. Kai kurios suinteresuotosios šalys ragina nustatyti papildomas vartotojų ir (arba) skolininkų apsaugos taisykles, kitos mano, kad esamų taisyklių užtenka ir jas reikia palikti. Didžioji dauguma pritaria ES paskolų administratorių sistemai. Beveik visi respondentai, remiantys paskolų administratorių ES sistemą, pasisako už tai, kad ji apimtų licencijų išdavimo tvarką, ir maždaug pusė jų siūlo reglamentuoti paskolų administratorių priežiūrą.

- **Tiriamųjų duomenų rinkimas ir naudojimas**

Pasiūlymas grindžiamas išsamiais tyrimais, išorės studijomis, tikslinėmis konsultacijomis, pokalbiais ir kitais šaltiniais.

Įvairios Europos ir tarptautinės organizacijos paskelbė analitines ataskaitas, kurios pagrįstos moksliniais seminarais ir konsultacijomis su suinteresuotomis šalimis (ESRV, EBI, BPM, ECB ir TVF). Komisijos tarnybos visų pirma galėjo remtis specialaus Tarybos finansinių paslaugų komiteto neveiksnių paskolų pogrupio ataskaita, taip pat konsultacinių įmonių, mokslininkų ir ekspertų grupių tyrimais. 2017 m. viduryje įsteigta valstybių narių ir ES institucijų ekspertų grupė, kurios tikslas – imtis tolesnių veiksmų dėl Tarybos veiksmų plano.

Pasiūlyme taip pat remiamasi valstybių narių teisingumo ministerijoms ir teisės ekspertams pateiktais tiksliniais prašymais suteikti informacijos ir kelių susitikimų su valstybių narių nacionaliniais ekspertais išvados. Renkant informaciją surengta susitikimų su suinteresuotomis šalimis, remtasi mokslinių tyrimų leidiniais.

- **Poveikio vertinimas**

Pagrindinis ekonominis ir socialinis poveikis analizuotas dviejuose poveikio vertinimuose, kurie pridedami prie šio pasiūlymo.

Pirmajame poveikio vertinime nagrinėta kredito pirkėjų ir kredito administratorių situacija. Jame aprašytas pagrindinis scenarijus, kuris lyginamas su trimis galimybėmis sumažinti kliūtis paskolų pirkėjams ir paskolų administratoriams patekti į rinką. Pagrindiniame scenarijuje atsižvelgiama į tai, kad kai kuriose valstybėse narėse ir toliau išliktų tam tikros kliūtys patekti į rinką, o taisyklės, atgrasančios investuotojus nuo patekimo į rinką ir santykių su paskolų administratoriais formavimo, išliktų galioti. Remiantis valstybėse narėse taikomomis įvairiomis taisyklėmis ir diskutija apie geriausią reglamentavimo praktiką, buvo parengtos trys galimybės patekimui į rinką palengvinti ir suderinti: taikant neprivalomus aukšto lygio bendrus principus, nukreiptus į didžiausias kliūtis, privalomus bendrus standartus, kurie leistų vykdyti tarpvalstybinę veiklą taikant pasų tvarką, arba privalomą bendrą taisyklių sąvadą su pasais. Atsižvelgiant į poveikio vertinime atliktą analizę matyti, kad paskutinės dvi galimybės yra vienodai veiksmingos, o iš jų privalomų bendrų standartų galimybė buvo įvertinta kaip labiau proporcinga tikslui pasiekti, taip pat turint omenyje labai skirtingas valstybėse narėse taikomas nuostatas dėl kredito perleidimo ir skolininkų teisių, kurios gali pareikalauti erdvės valstybėms narėms veikti savo nuožiūra.

2017 m. gruodžio 8 d. poveikio vertinimas pateiktas Reglamentavimo patikros valdybai (RPV)¹⁹. RPV pateikė neigiamą nuomonę apie poveikio vertinimą ir keletą rekomendacijų kaip jį patobulinti. Dokumentas buvo atitinkamai peržiūrėtas ir pakartotinai pateiktas 2018 m. sausio 29 d. 2018 m. vasario 13 d. RPV pateikė teigiamą nuomonę²⁰.

Atsižvelgus į RPV komentarus padaryti tokie pagrindiniai poveikio vertinimo pakeitimai:

Įtrauktas naujas bendras įvadas visoms trimis teisėkūros iniciatyvoms dėl neveiksnių paskolų. Jame neveiksnių paskolų problema paaiškinama atsižvelgiant į platesnį kontekstą ir išsamiau paaiškinamos įvairių neveiksnių paskolų veiksnių plano iniciatyvų sąsajos.

Skolininkų teisių skirtumai nurodyti kaip probleminiai veiksniai, taip pat diskutuota, kaip jie sąveikauja su neveiksnių paskolų investuotojų ir paskolų administratorių veiklos leidimų išdavimo tvarkos pokyčiais. Tai taip pat buvo aptarta per diskusiją apie bendrą iniciatyvos poveikį.

Buvo patikslintos konkrečios nuostatos, įskaitant galimų šių nuostatų rūšių aprašymą, aptarta geriausia patirtis ir kaip ją apibendrinus ji galėtų tapti nuoseklia reglamentavimo tvarka. Paaiškinta, kad paskolų pardavimas apima tiek veiksnias, tiek neveiksnius paskolas.

Laikantis antroje RPV nuomonėje pateiktų rekomendacijų, padaryti toliau išvardyti pakeitimai.

Buvo susiaurintas tinkamiausių galimybių pasirinkimas ir išsamiau aprašyta sąsaja su konkrečiomis nuostatomis.

Stebėsenos rodiklių rinkinys išplėstas į jį įtraukiant paskolų administratorių ir neveiksnių paskolų pirkėjų elgesį, susijusį su skolininkų teisėmis ir priežiūros institucijomis.

Antrajame poveikio vertinime nagrinėjamas pagreitintas neteisminis užstato realizavimas. Jame pateiktos ir nagrinėjamos keturios politikos galimybės²¹. Pirmoji galimybė susijusi su galimomis nereglamentuojamojo pobūdžio priemonėmis, grindžiamomis esamomis tarptautinėmis neteisminio užstato realizavimo procedūrų derinimo iniciatyvomis, pagal kurias Komisija rekomenduotų valstybėms narėms tokias procedūras nustatyti. Pagal antrą ir tinkamiausią galimybę nagrinėjama minimalaus neteisminio užstato realizavimo procedūros suderinimo visoje ES galimybė ir nauda siekiant, kad bankai visose valstybėse narėse galėtų taikyti veiksmingą neteisminio užstato realizavimo procedūrą. Pagal trečiąją galimybę svarstomas naujos saugumo priemonės sukūrimas kartu su visiškai suderinta neteisminio užstato realizavimo procedūra. Pagal ketvirtąją galimybę, kuri buvo atmesta pradiniam etape, buvo svarstomas Sąjungos neteisminio vykdymo užtikrinimo mechanizmo sukūrimas taikant alternatyvią tvarką.

¹⁹ Komisijos tarnybų darbinis dokumentas „Poveikio vertinimas. Neveiksnių paskolų antrinių rinkų plėtojimas šalinant nereikalingas kliūtis, trukdančias administruoti paskolas trečiosioms šalims ir perleisti paskolas ir pagreitintas neteisminis užstato realizavimas“ (1 dalis iš 2). SWD(2018) 75.

²⁰ Reglamentavimo patikros valdyba, Nuomonė: Poveikio vertinimas. Neveiksnių paskolų antrinių rinkų plėtra, Ares(2018)827204, 2018 2 13.

²¹ Komisijos tarnybų darbinis dokumentas „Poveikio vertinimas. Neveiksnių paskolų antrinių rinkų plėtojimas šalinant nereikalingas kliūtis, trukdančias administruoti paskolas trečiosioms šalims ir perleisti paskolas ir pagreitintas neteisminis užstato realizavimas“ (2 dalis iš 2). SWD(2018) 75.

Pasiūlymas grindžiamas 2018 m. sausio 12 d. pateikta teigiama RPV nuomone dėl pagreitinto neteisminio užstato realizavimo²².

Kaip siūlė RPV, poveikio vertinimas iš dalies pakeistas įtraukiant pasiūlymo poveikio valstybių narių nacionalinės teisės aktams aprašymą.

- **Reglamentavimo tinkamumas ir supaprastinimas**

Suderinta veiklos leidimų sistema mažina administracines išlaidas visoje ES ir leidžia kredito administratoriams pasinaudojant pasu didinti savo veiklos mastą įvairiose valstybėse narėse.

- **Pagrindinės teisės**

Pasiūlymu užtikrinamos pagrindinės teisės ir laikomasi principų, pripažįstamų Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje, pirmiausia laisvės užsiimti verslu, teisės į nuosavybę, teisės į teisingą bylos nagrinėjimą, asmens duomenų apsaugos ir vartotojų apsaugos.

4. POVEIKIS BIUDŽETUI

Šiuo teisės akto pasiūlymu nenumatoma Europos Sąjungos biudžeto išlaidų.

5. KITI ELEMENTAI

- **Įgyvendinimo planai ir stebėseną, vertinimas ir ataskaitų teikimo tvarka**

Praėjus 5 metams nuo priemonės įgyvendinimo numatoma atlikti vertinimą pagal Komisijos geresnio reglamentavimo gaires. Vertinimo tikslas – įvertinti, be kita ko, kiek ši priemonė buvo veiksminga ir produktyvi siekiant politikos tikslų, ir nuspręsti, ar reikia naujų priemonių ar jų pakeitimų. Valstybės narės teikia Komisijai informaciją, kuri būtina tai ataskaitai parengti.

- **Aiškinamieji dokumentai (direktyvoms)**

Atsižvelgiant į nacionalinių teisės ir priežiūros sistemų įvairovę ir į tai, kad direktyvą būtina įgyvendinti nuosekliai, prie pranešimų apie perkėlimo priemones, kurių ėmėsi valstybės narės, turėtų būti pridėdamos vienas ar daugiau dokumentų, kuriuose paaiškinamos direktyvos sudedamųjų dalių ir nacionalinių perkėlimo priemonių atitinkamų dalių sąsajos.

- **Išsamus konkrečių pasiūlymo nuostatų paaiškinimas**

I antraštinėje dalyje pateikiamas dalykas, taikymo sritis ir apibrėžtys.

Ši direktyva taikoma kredito, kurį suteikė kredito įstaiga arba jos patronuojamosios įmonės, pirkėjams ir administratoriams, nepriklausomai nuo susijusio skolininko tipo. Ši direktyva netaikoma nei kredito sutarčių, kurias vykdo kredito įstaiga ir jos patronuojamosios įmonės ES, pirkimui ir administravimui, nei kredito sutarčių, kurias suteikė kitų rūšių nei kredito įstaigos ir jų patronuojamosios įmonės kreditoriai, pirkimui ir administravimui.

Kiek tai susiję su pagreitinto neteisminio užstato realizavimo procedūra, ši direktyva taikoma kredito sutartims, sudarytoms kreditorių, visų pirma bankų, ir skolininkų prekybos, komerciniais ar profesiniais tikslais, kurios yra užtikrintos koku nors skolininkui priklausančiu kilnojamuoju ar nekilnojamuoju turtu, įkeistu kreditoriui siekiant užtikrinti

²² Reglamentavimo patikros valdyba, Nuomonė: Poveikio vertinimas / Pagreitintas neteisminis užstato realizavimas, Ares(2018)215454, 2018 1 12.

paskolos grąžinimą. Į taikymo sritį įtraukus tik įmonių paskolas turėtų būti išvengta neigiamo poveikio vartotojams ir namų ūkiams. Socialiniais sumetimais net ir verslo skolininkų atveju pagrindinė įmonės savininko gyvenamoji vieta nebus įtraukta į taikymo sritį.

3 straipsnyje nustatytos šios direktyvos tikslais taikomos apibrėžtys.

II antraštinėje dalyje nustatoma kredito įstaigų sudarytų kredito sutarčių administratorių sistema.

I skyriuje pateikiamos veiklos leidimų suteikimo kredito administratoriams taisyklės.

5 straipsnyje nustatomi maksimalūs reikalavimai, kuriuos turi įvykdyti kredito administratoriai, kad gautų leidimą vykdyti veiklą savo buveinės valstybėje narėje.

6 straipsnyje nustatoma veiklos leidimo suteikimo tvarka, o 7 straipsnyje nurodomi atvejai, kai veiklos leidimas gali būti panaikintas.

8 straipsnyje nustatomas įpareigojimas kiekvienoje valstybėje narėje sukurti viešą veiklos leidimus turinčių kredito administratorių registrą.

9 straipsnyje nustatytas reikalavimas, kad kredito administratoriaus ir kreditoriaus santykiai būtų pagrįsti rašytine sutartimi, kurioje, be kita ko, aiškiai nurodomas įpareigojimas laikytis Sąjungos ir nacionalinės teisės, taikomos kredito sutarčiai. Be to, kredito administratorius privalo 10 metų saugoti informaciją, kuri turi būti prieinama kompetentingoms institucijoms.

10 straipsnyje numatytos kredito administratorių veiklos rangos taisyklės, kuriomis užtikrinama, kad jie liktų visiškai atsakingi už visus įsipareigojimus, numatytus nacionalinėmis nuostatomis, kuriomis ši direktyva perkeliama į nacionalinę teisę.

II skyrius skirtas kredito administravimui tarpvalstybiniu mastu.

11 straipsniu reikalaujama, kad valstybės narės užtikrintų veiklos leidimus turinčių kredito administratorių laisvę teikti paslaugas Sąjungoje. Tuo tikslu šioje direktyvoje nustatomos konkrečios nuostatos dėl buveinės ir priimančiosios šalių institucijų procedūrų ir bendravimo.

12 straipsnyje nustatomos konkrečios taisyklės, pagal kurias turi būti vykdoma tokių tarpvalstybinių administratorių priežiūra, priežiūros našta padalijant buveinės ir priimančiosios šalių kompetentingoms institucijoms.

III antraštinė dalis skirta kredito pirkėjams.

13 straipsnyje numatyta, kad kreditoriai prieš sudarydami sutartį turi pateikti kredito pirkėjui visą būtiną informaciją, tinkamai atsižvelgdami į asmens duomenų apsaugos taisykles. Kai kredito įstaiga pirmą kartą perleidžia kreditą pirkėjui, kuris nėra kredito įstaiga, kredito įstaigos priežiūrą vykdanči institucija turi būti apie tai informuota.

Pagal 14 straipsnį kredito įstaigoms suteikiami įgaliojimai naudotis Europos bankininkystės institucijos pateiktais duomenų standartais.

15 straipsniu nustatomas įpareigojimas kredito pirkėjų, kurie nėra įsisteigę Sąjungoje, atstovams, įsisteigusiems Sąjungoje, naudoti veiklos leidimą turintį kredito administratorių arba Sąjungos kredito įstaigą, kai kredito sutartys sudarytos su vartotojais.

16 straipsnyje nustatomos taisyklės, pagal kurias kredito pirkėjai informuoja kompetentingas institucijas apie įsigyto kredito administravimą.

17 straipsnyje nustatyta taisyklė, pagal kurią perleidus kredito sutartį trečiosios valstybės pirkėjas paskiria Sąjungoje įsisteigusį atstovą. Šis atstovas bus atsakingas už kredito pirkėjų įsipareigojimus pagal direktyvą.

18 straipsnyje nustatomos taisyklės dėl kredito pirkėjo tiesioginio kredito sutarties vykdymo užtikrinimo ir kredito pirkėjams ir kompetentingoms institucijoms taikomi informacijos teikimo įpareigojimai.

19 straipsnyje nustatomi pirkėjo įpareigojimai pateikti informaciją, kai pirkėjas perleidžia kredito sutartį.

IV antraštinėje dalyje nustatoma kompetentingų institucijų vykdoma priežiūra.

20 straipsnyje nustatyti įpareigojimai dėl nuolatinio nacionalinių nuostatų, kuriomis ši direktyva perkeliama į nacionalinę teisę, laikymosi ir kompetentingų institucijų, atsakingų už funkcijų ir pareigų pagal nacionalines nuostatas, kuriomis įgyvendinama ši direktyva, vykdymą, paskyrimo.

21 straipsnyje išsamiai nustatyti kompetentingų institucijų priežiūros įgaliojimai, o 22 straipsnyje numatytos administracinių nuobaudų ir taisomųjų priemonių taikymo taisyklės.

V antraštinėje dalyje nustatoma pagreitinto neteisminio užstato realizavimo sistema – priemonė, dėl kurios savanoriškai susitaria užstatą turintis kreditorius ir verslo skolininkas ir kuria užstatą turintis kreditorius gali pasinaudoti, kai tenkinamos 23 straipsnyje nustatytos sąlygos.

24 straipsniu reikalaujama, kad valstybės narės turėtų bent vieną vykdymo užtikrinimo procedūrą, kuria galėtų būti pasinaudota šiame pasiūlyme numatyto pagreitinto neteisminio užstato realizavimo tikslais. Valstybės narės gali rinktis tarp viešojo aukciono ir privačiojo pardavimo procedūrų, kurios paprastai taikomos užstatui realizuoti. Kai pagal nacionalinę teisę numatyta turto nusavinimo procedūra, ta procedūra gali būti taip pat taikoma šio pagreitinto neteisminio užstato realizavimo tikslais. Valstybės narės savo nuožiūra sprendžia, kokios rūšies užstato realizavimo procedūra turėtų būti leidžiama naudotis kreditoriams, atsižvelgiant į įvairias užstato realizavimo ir privatinės bei viešosios teisės sąsajas, ir visų pirma priklausomai nuo to, kokios rūšies užtikrinimo teisė naudojama užstatui užtikrinti.

Pagal 28 straipsnį skolininkui suteikiama teisė nacionaliniuose teismuose užginčyti šios pagreitinto neteisminio užstato realizavimo procedūros naudojimą.

Siekiant apsaugoti skolininką, pagal 29 straipsnį reikalaujama, kad tuo atveju, jei taikant šią pagreitinto neteisminio užstato realizavimo procedūrą susigrąžinta suma yra didesnė negu negrąžinta skola, kreditorius sumokėtų verslo skolininkui bet kokį teigiamą negrąžintos sumos pagal užtikrintą kredito sutartį ir pardavus (viešojo aukciono arba privačiojo pardavimo būdu) turtą gautų pajamų skirtumą. Nusavinimo atveju derėtų įpareigoti kreditorių skolininkui sumokėti bet kokį teigiamą negrąžintos sumos pagal užtikrintą kredito sutartį ir turto vertinimo skirtumą.

32 straipsniu siekiama užtikrinti, kad ši pagreitinto neteisminio užstato realizavimo procedūra visiškai atitiktų ir papildytų pagal valstybių narių teisės aktus pradėtas iki nemokumo paskelbimo taikomas ar nemokumo procedūras. 32 straipsniu taip pat siekiama užtikrinti kad ši pagreitinto neteisminio turto realizavimo procedūra visiškai atitiktų ir papildytų restruktūrizavimo pasiūlymą, nurodant, kad kreditoriai, įskaitant įmonės ar verslininko, kuriam taikoma restruktūrizavimo procedūra, užstatą turinčius kreditorius, privalo sustabdyti atskirus vykdymo užtikrinimo veiksmus.

Pagal 33 straipsnį reikalaujama, kad valstybės narės, o kredito įstaigų atveju – kredito įstaigų priežiūros institucijos kasmet rinktų duomenis apie užtikrintų paskolų, kurių vykdymas užtikrinamas neteisimine tvarka, skaičių, susigrąžinimo terminus bei susigrąžinimo normas, ir kasmet perduotų tuos duomenis Komisijai.

VI antraštinės dalies 34 straipsnyje nustatytos specialios vartotojų apsaugos priemonės kredito sutarties pakeitimo atveju, o 35 straipsnyje nustatomas kredito administratoriaus ir kompetentingų institucijų vykdomas skundų nagrinėjimas.

36 straipsnyje dar kartą įtvirtinamas asmens duomenų apsaugos taisyklių laikymasis.

37 straipsnyje numatytas bendras kompetentingų institucijų administracinis bendradarbiavimas.

VII antraštinės dalies 38 straipsnyje pateikiamas Hipotekos kredito direktyvos pakeitimas, kuriuo nustatoma, kad vartojimo kredito perleidimo atveju, kuriam taikoma ta direktyva, vartotojas turi teisę pasinaudoti prieš kredito pirkėją bet kokia gynybos priemone, kuria jis galėjo naudotis prieš pirminį kreditorių, ir nurodomas įpareigojimas informuoti vartotoją.

VIII antraštinėje dalyje pateikiamos baigiamosios nuostatos dėl Komisijai padėsiančio komiteto įsteigimo, direktyvos peržiūros, perkėlimo į nacionalinę teisę termino, įsigaliojimo ir adresatų

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DIREKTYVA**dėl kredito administratorių, kredito pirkėjų ir užstato realizavimo**

(Tekstas svarbus EEE)

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SAJUNGOS TARYBA,
atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 53 ir 114 straipsnius,
atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,
teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,
atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę²³,

laikydami įprastos teisėkūros procedūros,

kadangi:

- (1) nustatyti išsamią strategiją, skirtą neveiksnių paskolų problemai spręsti, yra Sąjungos prioritetas²⁴. Nors neveiksnių paskolų problemą pirmiausia turi spręsti kredito įstaigos ir valstybės narės, akivaizdi ir Sąjungos pareiga mažinti dabar susikaupusį neveiksnių paskolų kiekį ir užkirsti kelią per dideliu neveiksnių paskolų kaupimuisi ateityje. Dėl bankų ir finansų sistemų tarpusavio ryšių visoje Sąjungoje kredito įstaigos vykdo veiklą daugelyje jurisdikcijų ir valstybių narių, todėl šalutinio poveikio valstybėms narėms ir visai Sąjungai galimybė tiek ekonomikos augimo, tiek finansinio stabilumo požiūriais yra išties didelė;
- (2) integravus finansų sistemą padidės ekonominės ir pinigų sąjungos atsparumas nepalankiems sukrėtimams, nes pagerės sąlygos tarpvalstybiniu mastu dalytis rizika privačiajame sektoriuje ir kartu sumažės būtinybė prisiimti riziką viešajam sektoriui. Kad šie tikslai būtų pasiekti, Sąjunga turėtų užbaigti kurti bankų sąjungą ir toliau plėtoti kapitalo rinkų sąjungą. Siekiant baigti kurti bankų sąjungą, užtikrinti konkurenciją bankų sektoriuje, išsaugoti finansinį stabilumą ir skatinti skolinimą, kad būtų kuriamos darbo vietos ir užtikrintas augimas Sąjungoje, itin svarbu spręsti didelio susikaupusio neveiksnių pozicijų kiekio ir galimo jų kaupimosi ateityje problemą;
- (3) 2017 m. liepos mėn. Taryba savo dokumente „Veiksmų planas neveiksnių paskolų problemai Europoje spręsti“²⁵ paragina įvairias institucijas imtis tinkamų priemonių siekiant toliau spręsti didelio susikaupusio neveiksnių paskolų kiekio Sąjungoje problemą. Veiksmų plane pateikiamas visapusiškas požiūris, orientuotas į įvairius papildomojo pobūdžio politikos veiksmus keturiuose srityse: i) bankų priežiūros ir

²³ OL C , , p. .

²⁴ Žr. diskusijoms skirtą Komisijos dokumentą dėl ekonominės ir pinigų sąjungos ateities https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/reflection-paper-emu_lt.pdf, 2017 5 31.

²⁵ 2017 7 11, <http://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2017/07/11/conclusions-non-performing-loans/pdf>.

reguliavimo, ii) restruktūrizavimo, nemokumo ir skolos išieškojimo sistemų reformos, iii) finansinių sunkumų paveikto turto antrinių rinkų plėtojimo ir iv) bankų sistemos restruktūrizavimo skatinimo. Šių sričių veiksmai turėtų būti vykdomi nacionaliniu lygmeniu ir, kai reikia, Sąjungos lygmeniu. 2017 m. spalio 11 d. Komunikate dėl bankų sąjungos sukūrimo²⁶ Komisija išreiškė panašų ketinimą, kuriam įvykdyti reikėjo priimti neveiksnių paskolų problemai spręsti Sąjungoje skirtų priemonių visapusišką rinkinį;

- (4) šia direktyva, kartu su kitomis Komisijos siūlomomis priemonėmis, taip pat ECB veiksmais vykdant bankų priežiūrą pagal Bendrą priežiūros mechanizmą (BPM) ir Europos bankininkystės institucijos veiksmais, bus sudarytos tinkamos sąlygos kredito įstaigoms spręsti jų balansuose esančių neveiksnių paskolų problemą, ir bus sumažinta neveiksnių paskolų kaupimosi ateityje rizika;
- (5) bus reikalaujama, kad kredito įstaigos atidėtų pakankamai išteklių tam atvejui, kai naujos paskolos tampa neveiksnios, ir taip turėtų būti sukurtos tinkamos paskatos anksti spręsti neveiksnių paskolų problemą ir išvengta per didelio jų susikaupimo. Kai paskolos tampa neveiksnios, veiksmingesni vykdymo užtikrinimo mechanizmai, taikomi užtikrintoms paskoloms, suteiktų galimybę kredito įstaigoms užtikrinti neveiksnių paskolų vykdymą, taikant tinkamas skolininkų apsaugos priemones. Jei vis dėlto susikauptų pernelyg daug neveiksnių paskolų – kaip šiuo metu yra atsitikę kai kurioms kredito įstaigoms ir kai kurioms valstybėms narėms – kredito įstaigos turėtų galėti jas parduoti kitiems veiklos vykdytojams veiksmingose, konkurencingose ir skaidriose antrinėse rinkose. Kredito įstaigų kompetentingos institucijos patars, kaip tai padaryti, remdamosi turimais su bankais susijusiais vadinamaisiais antrojo ramsčio įgaliojimais pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 575/2013 (KRR)²⁷. Kai neveiksnios paskolos tampa reikšminga visuotinė problema, valstybės narės gali įsteigti nacionalines turto valdymo bendroves arba nustatyti kitas alternatyvias priemones pagal galiojančių valstybės pagalbos ir bankų pertvarkymo taisyklių sistemą;
- (6) šia direktyva kredito įstaigoms turėtų būti suteikta galimybė geriau valdyti paskolas, kai šios tampa neveiksnios, pagerinus sąlygas realizuoti kreditui užtikrinti panaudotą užstatą arba parduoti kreditą trečiosioms šalims. Įvedus pagreitintą užstato realizavimą kaip greito užstato vertės susigrąžinimo mechanizmą, sumažėtų neveiksnių paskolų tvarkymo išlaidos, o kredito įstaigos ir neveiksnių paskolų pirkėjai turėtų priemonę vertei susigrąžinti. Be to, kai kredito įstaigos susiduria su dideliu neveiksnių paskolų susikaupimu ir neturi pakankamai darbuotojų ar patirties joms tinkamai administruoti, tinkamas sprendimas būtų pavesti šių paskolų administravimą specializuotam kredito administratoriui arba perleisti kredito sutartį kredito pirkėjui, kuris turėtų pakankamai noro priimti riziką ir kompetencijos ją valdyti;
- (7) šie du kredito įstaigoms skirti neveiksnių paskolų problemos sprendimo būdai, numatyti šioje direktyvoje, papildo vienas kitą. Trumpesnis realizavimo laikas ir didesnės susigrąžinimo normos, kurių tikimasi taikant pagreitintą neteisminį užstato realizavimą, didina neveiksnių paskolų vertę. Tai savo ruožtu didintų neveiksnių paskolų sandoriuose siūlomas kainas. Be to, neveiksnių paskolų pardavimas bus ne

²⁶ Komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos Centriniam Bankui, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui dėl bankų sąjungos sukūrimo, COM(2017) 592 *final*, 2017 10 11.

²⁷ 2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 575/2013 dėl prudenčių reikalavimų kredito įstaigoms ir investicinėms įmonėms ir kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 648/2012 (OL L 176, 2013 6 27, p. 1).

toks sudėtingas, jei paskola yra užtikrinta. Taip yra todėl, kad vykdant antrinės rinkos sandorį užtikrintų neveiksnių paskolų kainos nustatymas yra paprastesnis negu neužtikrintų, nes užstato vertė atitinka minimalią neveiksnių paskolos vertę. Likvidesnėje ir geriau veikiančioje neveiksnių paskolų antrinėje rinkoje, kurioje investuotojai rodytų didesnę susidomėjimą neveiksniomis paskolomis su numatytu pagreitintu užstato realizavimu, kredito įstaigos turėtų papildomų paskatų suteikdamos naujas paskolas naudoti pagreitinto neteisminio užstato realizavimo mechanizmą. Be to, šia direktyva pasiektas suderinimas skatintų visos Sąjungos neveiksnių paskolų investuotojų veiklos plėtrą, tokiu būdu toliau didinant rinkos likvidumą;

- (8) nors viešose diskusijose paprastai naudojami terminai „paskolos“ ir „bankai“, toliau vartojami tikslesni teisiniai terminai – „kreditas“ arba „kredito sutartis“ ir „kredito įstaigos“. Be to, jei nenurodyta kitaip, „banko“ ir „kredito įstaigos“ terminai taip pat apima jų patrunuojamąsias įmones;
- (9) šia direktyva turėtų būti skatinama neveiksnių paskolų antrinių rinkų plėtra Sąjungoje panaikinant kliūtis, trukdančias kredito įstaigoms perleisti neveiksnius paskolas ne kredito įstaigoms, kartu apsaugant vartotojų teises. Bet kuria siūloma priemone taip pat turėtų būti supaprastinami ir suderinami veiklos leidimų išdavimo kredito administratoriams reikalavimai. Todėl šia direktyva turėtų būti nustatyta visos Sąjungos sistema, skirta tiek kredito įstaigų sudarytų kredito sutarčių pirkėjams, tiek jų administratoriams;
- (10) tačiau šiuo metu dėl kliūčių, kurios kyla dėl nacionalinės teisės aktų skirtumų, susidariusių nesant specialios nuoseklios reglamentavimo ir priežiūros tvarkos, kredito pirkėjai ir kredito administratoriai negali pasinaudoti vidaus rinkos teikiama nauda. Nustatydamas, kaip ne kredito įstaigos gali įsigyti kredito sutartis iš kredito įstaigų valstybės narės taiko labai skirtingas taisykles. Kai kuriose valstybėse narėse ne kredito įstaigos, perkančios kredito įstaigų suteiktus kreditus, yra neregamentuojamos, o kitose – joms taikomi įvairūs reikalavimai, kartais netgi reikalavimas gauti kredito įstaigos veiklos leidimą. Dėl tokių skirtingų reglamentavimo reikalavimų Sąjungoje teisėtai pirkti kreditus kitose valstybėse narėse tapo išties sudėtinga, nes dėl to išauga reikalavimų laikymosi išlaidos, patiriamos siekiant įsigyti kredito portfelius. Dėl to kredito pirkėjai vykdo veikla vos keliose valstybėse narėse, taigi konkurencija vidaus rinkoje yra silpna, nes suinteresuotų kredito pirkėjų skaičius tebėra mažas. Todėl neveiksnių paskolų antrinė rinka yra neveiksminga. Be to, nacionalinių neveiksnių paskolų rinkų apimtis iš esmės išlieka nedidelė;
- (11) dėl riboto ne kredito įstaigų dalyvavimo paklausa yra maža, konkurencija silpna, o už kredito sutarčių portfelius antrinėje rinkoje siūlomos kainos nedidelės, – visa tai neskatina kredito įstaigų parduoti neveiksnius kredito sutartis. Todėl kredito įstaigų suteiktų ir ne kredito įstaigoms parduotų kreditų rinkos plėtra turi aiškų Sąjungos aspektą. Viena vertus, kredito įstaigoms turėtų būti įmanoma visoje Sąjungoje parduoti neveiksnius ar netgi veiksnias kredito sutartis veiksmingose, konkurencingose ir skaidriose antrinėse rinkose. Kita vertus, siekiant užbaigti kurti bankų sąjungą ir kapitalo rinkų sąjungą būtina imtis veiksmų, kad būtų išvengta neveiksnių kredito sutarčių kaupimosi kredito įstaigų balansuose, kad pastarosios galėtų toliau vykdyti savo ekonomikos finansavimo funkciją;
- (12) kreditoriai turėtų turėti galimybę patys užtikrinti kredito sutarties vykdymą ir susigrąžinti jiems mokėtinas sumas arba turėtų turėti galimybę tų sumų išieškojimą patikėti kitam asmeniui, kuris profesionaliai teiktų tokias paslaugas, t. y. kredito

administratoriui. Kredito įstaigų suteikto kredito pirkėjai irgi dažnai naudojami kredito administratorių paslaugomis, kad susigrąžintų jiems mokėtinas sumas, tačiau kredito administravimo veiklai Sąjungos sistema netaikoma;

- (13) kai kuriose valstybėse narėse kredito administravimo veikla reglamentuojama, tačiau nevienodu mastu. Pirma, šią veiklą reglamentuoja tik kelios valstybės narės, o ir tos labai skirtingai ją apibrėžia. Išaugusios reglamentavimo reikalavimų laikymosi sąnaudos trukdo kurti plėtros strategijas, susijusias su antros buveinės steigimu arba paslaugų teikimu tarpvalstybiniu mastu. Antra, daugelyje valstybių narių tam tikrai veiklai, kuria užsiima šie kredito administratoriai, reikalingi veiklos leidimai. Šiems veiklos leidimams gauti taikomi įvairūs reikalavimai ir pagal juos nenumatoma tarpvalstybinės plėtros galimybių, o tai vėlgi trukdo teikti paslaugas tarpvalstybiniu mastu. Galiausiai, kai kuriais atvejais įstatymai reikalauja įsteigti įmonę vietoje, o tai trukdo pasinaudoti laisve teikti paslaugas tarpvalstybiniu mastu;
- (14) nors kredito administratoriai gali teikti savo paslaugas kredito įstaigoms ir kredito pirkėjams, kurie nėra kredito įstaigos, konkurencinga ir integruota kredito administratorių rinka yra susijusi su konkurencingos ir integruotos kredito pirkėjų rinkos plėtra. Kadangi kredito pirkėjai dažnai neturi galimybių patys administruoti kredito, jie negali jo pirkti iš kredito įstaigų, jei negali pavesti kredito administravimo kitiems subjektams;
- (15) nesant konkurencinio spaudimo kredito pirkėjų ir kredito administratorių rinkose, kredito administravimo įmonės už savo paslaugas iš kredito pirkėjų ima didelius mokesčius, todėl kreditų kainos antrinėje rinkoje yra mažos. Tai mažina paskatas kredito įstaigoms išparduoti savo neveiksnius paskolas;
- (16) todėl siekiant atsižvelgti į kredito pirkėjų ir kredito administratorių padėtį kredito, kuri iš pradžių suteikė kredito įstaigos, atžvilgiu, reikia imtis veiksmų Sąjungos lygmeniu. Šiuo etapu nesiūloma į direktyvos taikymo sritį įtraukti kredito, kuri iš pradžių išdavė ne kredito įstaigos, ar skolos išieškojimo apskritai, nes nėra jokių makroekonominę svarbą patvirtinančių įrodymų, nenuoseklių paskatų ar netinkamai veikiančių rinkų, kad būtų galima pagrįsti tokią plačią taikymo sritį;
- (17) nors šios direktyvos tikslas yra sustiprinti kredito įstaigų pajėgumą spręsti kreditų, kurie tapo arba rizikuoja tapti neveiksniūs, problemą, antrinė kredito rinka apima tiek veiksnius, tiek neveiksnius kreditus. Faktiškai rinkoje prekiaujama kredito portfeliais, kuriuos sudaro veiksnų, nepakankamai veiksnų ir neveiksnių kreditų rinkinys. Į portfelius įeina tiek užstatu užtikrinti, tiek neužtikrinti kreditai, kuriuos turi grąžinti vartotojai arba įmonės. Jei kiekvienos rūšies kreditui arba skolininkui būtų taikomos skirtingos kredito vykdymo užtikrinimo taisyklės, tokių kredito portfelių parengimas pardavimui būtų susijęs su papildomomis sąnaudomis. Siekiant išvengti situacijos, kai dėl šių papildomų išlaidų investuotojai būtų atgrasomi nuo dalyvavimo ir ši besiformuojanti rinka būtų suskaidyta, šios direktyvos nuostatos, kuriomis siekiama plėtoti antrinę rinką, apima tiek veiksnius, tiek neveiksnius kreditus. Kredito įstaigoms bus naudinga didesnė investuotojų bazė ir veiksmingesni kredito administratoriai. Panašią naudą gaus ir turto valdymo įmonės, kurios kai kuriose valstybėse narėse yra labai svarbios parduodant tiek neveiksnius, tiek veiksnius kreditus, gautus iš pertvarkytų arba restruktūrizuotų kredito įstaigų arba jų kitaip pašalintus iš balansų²⁸;

²⁸

Žr. Komisijos tarnybų darbinį dokumentą SWD(2018 72) dėl AMC projekto.

- (18) Sąjungos teisės aktuose teikiama svarba vartotojų apsaugai, numatyta Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2014/17/ES²⁹, Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2008/48/EB³⁰ ir Tarybos direktyvoje 93/13/EEB³¹, reiškia, kad kreditoriaus teisių pagal kredito sutartį arba pačios sutarties perdavimas kredito pirkėjui neturėtų jokiais būdais paveikti Sąjungos teise numatytos vartotojų apsaugos lygio. Todėl kredito pirkėjai ir kredito administratoriai turėtų laikytis Sąjungos teisės, taikomos pradinei kredito sutarčiai, o vartotojai turėtų išlaikyti tą patį apsaugos lygį, kaip numatyta pagal Sąjungos teisę arba Sąjungos ar nacionalines kolizines normas, nepriklausomai nuo to, kokia teisė taikoma kredito pirkėjui ar kredito administratoriui;
- (19) šia direktyva neturėtų būti daromas poveikis Sąjungos teisės aktams dėl teismo bendradarbiavimo civilinėse bylose, visų pirma nuostatomis dėl sutartinės prievolės taikytinos teisės ir jurisdikcijos, įskaitant tų aktų ir nuostatų taikymą atskirose bylose pagal Europos Parlamento ir Tarybos Reglamentą (EB) Nr. 593/2008³² ir Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 1215/2012³³. Visi kreditoriai ir jiems atstovaujantys asmenys privalo laikytis tų Sąjungos teisės aktų santykiuose su vartotojais ir nacionalinėmis institucijomis, kad užtikrintų vartotojų teisių apsaugą;
- (20) siekiant užtikrinti aukšto lygio vartotojų apsaugą, Sąjungos ir nacionalinėje teisėje numatyta keletas teisių ir apsaugos priemonių, susijusių su vartotojui pažadėtomis ar suteiktomis kredito sutartimis. Tos teisės ir apsaugos priemonės visų pirma susijusios su derybomis dėl kredito sutarties, jos sudarymu, vykdymu ir išsipareigojimų pagal ją neįvykdymu. Tai visų pirma pasakytina apie ilgalaikes vartojimo kredito sutartis, kurioms taikoma Direktyva 2014/17/ES, kiek tai susiję su vartotojo teise visiškai arba iš dalies įvykdyti savo išsipareigojimus pagal kredito sutartį iki jos galiojimo pabaigos arba naudojant Europos standartinę informacijos lapą, kai taikoma, būti informuotam apie galimą kredito sutarties perleidimą kredito pirkėjui. Skolininko teisės taip pat neturėtų būti keičiamos, jeigu kredito įstaiga perleidžia kredito sutartį pirkėjui sutarties novacijos būdu;
- (21) be to, šia direktyva nesiaurinama Sąjungos vartotojų apsaugos taisyklių taikymo sritis ir, jei kredito pirkėjai atitinka reikalavimus, keliamus kreditoriams pagal Direktyvos 2014/17/ES ir Direktyvos 2008/48/EB nuostatas, jiems turėtų būti taikomi konkretūs įpareigojimai, nustatyti atitinkamai Direktyvos 2014/17/ES 35 straipsniu arba Direktyvos 2008/48/EB 20 straipsniu;
- (22) kredito administravimo veikla yra Sąjungos kredito įstaigų ir jų patronuojamųjų įmonių įprastos veiklos dalis. Todėl jos prisiima tokius pačius išsipareigojimus tiek dėl savo pačių išduotų kreditų, tiek dėl kreditų, kuriuos įsigijo iš kitos kredito įstaigos. Kadangi jos jau yra reglamentuojamos ir vykdoma jų priežiūra, šios direktyvos taikymas jų kredito administravimo ar pirkimo veiklai reikėtų nereikalingą veiklos

²⁹ 2014 m. vasario 4 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/17/ES dėl vartojimo kredito sutarčių dėl gyvenamosios paskirties nekilnojamojo turto, kuria iš dalies keičiamos direktyvos 2008/48/EB ir 2013/36/ES bei Reglamentas (ES) Nr. 1093/2010 (OL L 60, 2014 2 28, p. 34).

³⁰ 2008 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2008/48/EB dėl vartojimo kredito sutarčių ir panaikinanti Tarybos direktyvą 87/102/EEB (OL L 60/34, 2008 5 22, p. 66).

³¹ 1993 m. balandžio 5 d. Tarybos direktyva 93/13/EEB dėl nesąžiningų sąlygų sutartyse su vartotojais (OL L 95, 1993 4 21, p. 29).

³² 2008 m. birželio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 593/2008 dėl sutartinės prievolės taikytinos teisės (Roma I), OL L 177, 2008 7 4, p. 6–16.

³³ 2012 m. gruodžio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1215/2012 dėl jurisdikcijos ir teismo sprendimų civilinėse ir komercinėse bylose pripažinimo ir vykdymo, OL L 351, 2012 12 20, p. 1–32.

leidimų išdavimo ir reikalavimų vykdymo sąnaudų dubliavimą, todėl ši veikla neįtraukta į šios direktyvos taikymo sritį;

- (23) kad esami kredito pirkėjai ir kredito administratoriai galėtų prisitaikyti prie nacionalinių nuostatų, kuriomis įgyvendinama ši direktyva, reikalavimų, ir visų pirma, kad kredito administratoriai gautų veiklos leidimus, ši direktyva bus taikoma tik kredito sutarčių perleidimui, kuris atliekamas praėjus šešioms mėnesiams nuo jos perkėlimo į nacionalinę teisę termino pabaigos;
- (24) išduodant leidimą kredito administratoriui visoje Sąjungoje vykdyti kredito administravimo veiklą, turėtų būti laikomasi vienodų ir suderintų sąlygų, kurias kompetentingos institucijos turėtų taikyti proporcingai. Siekiant išvengti skolininko apsaugos sumažėjimo ir skatinti pasitikėjimą, kredito administratoriaus veiklos leidimo suteikimo ir išlaikymo sąlygomis turėtų būti užtikrinama, kad kredito administratoriai, asmenys, turintys kredito administratoriaus akcijų paketą arba dalyvaujantys paslaugų teikėjo valdyme, neturėtų teistumo įrašų dėl sunkios nusikalstamos veikos, susijusios su nuosavybe, finansine veikla ar fizine neliečiamybe, ir būtų geros reputacijos. Šie asmenys, kaip ir kredito administratorius, negali būti asmenys, kuriems taikoma nemokumo procedūra arba anksčiau buvo paskelbtas bankrotas, išskyrus tuos atvejus, kai jie buvo reabilituoti pagal nacionalinę teisę. Galiausiai, siekiant užtikrinti, kad būtų laikomasi skolininkų apsaugos, taip pat asmens duomenų apsaugos taisyklių, būtina reikalauti nustatyti tinkamą valdymo tvarką, vidaus kontrolės mechanizmus, skundų registravimo ir nagrinėjimo tvarką, ir prižiūrėti jų taikymą. Be to, kredito administratoriai turėtų būti įpareigoti veikti sąžiningai ir deramai atsižvelgiant į skolininkų finansinę padėtį. Kai nacionaliniu lygmeniu veikia konsultacijas skolų klausimais teikiančios tarnybos, palengvinančios skolos grąžinimą, kredito administratoriai turėtų apsvarstyti galimybę paraginti skolininkus į tokias tarnybas kreiptis;
- (25) siekiant išvengti ilgų procedūrų ir netikrumo, būtina nustatyti reikalavimus dėl informacijos, kurią turi pateikti pareiškėjai, taip pat pagrįstus veiklos leidimo išdavimo terminus ir jo panaikinimo aplinkybes. Kai valdžios institucijos panaikina kredito administratoriaus, kuris teikia kredito administravimo paslaugas kitose valstybėse narėse, veiklos leidimą, apie tai būtina informuoti priimančiosios valstybės narės kompetentingas institucijas. Taip pat siekiant užtikrinti skaidrumą, kiek tai susiję su veiklos leidimus turinčių kredito administratorių skaičiumi ir tapatybe, kiekvienoje valstybėje narėje turėtų būti sukurtas nuolat atnaujinamas viešasis internetinis registras;
- (26) turėtų būti nustatyta, kad kredito administratoriai turi užtikrinti, kad pavedę savo veiklą vykdyti kredito paslaugų teikėjams, nesukeltų jokios nepagrįstos veiklos rizikos, o kredito paslaugų teikėjas laikytųsi visų nacionalinių ar Sąjungos teisinių reikalavimų ir nebūtų ribojamos priežiūros institucijos galimybės vykdyti savo pareigas ir apsaugoti skolininkų teises;
- (27) atsižvelgiant į tai, kad kai kreditorius paveda kredito sutarties valdymą ir vykdymo užtikrinimą, savo teises ir pareigas, o taip pat savo tiesioginį kontaktą su skolininku jis perduoda kredito administratoriui, kartu pasilikdamas galutinę atsakomybę, kreditoriaus ir kredito administratoriaus santykiai turėtų būti aiškiai nustatyti raštu ir kompetentingos institucijos turėtų turėti galimybę patikrinti, kaip tokie santykiai yra nustatyti;
- (28) siekiant užtikrinti kredito administratoriaus teisę užsiimti tarpvalstybine veikla ir numatyti jos priežiūrą, šia direktyva nustatoma procedūra, pagal kurią veiklos leidimą

turintis kredito administratorius gali pasinaudoti savo teise užsiimti tarpvalstybine veikla. Buveinės valstybės narės ir priimančiosios valstybės narės institucijų bendravimas tarpusavyje ir su kredito administratoriumi turėtų vykti laikantis pagrįstų terminų;

- (29) kad būtų galima veiksmingai vykdyti tarpvalstybinių kredito administratorių priežiūrą, turėtų būti sukurta speciali buveinės ir priimančiosios valstybių narių kompetentingų institucijų bendradarbiavimo sistema. Pagal šią sistemą turėtų būti leidžiama keistis informacija, kartu užtikrinant jos konfidencialumą, vykdyti patikras vietoje ir nuotoliniu būdu, teikti pagalbą, pranešti apie patikrinimų ir inspektavimo rezultatus ir priemones, kurių imtasi;
- (30) svarbi išankstinė sąlyga, kad kredito pirkėjai ir kredito teikėjai galėtų imtis savo funkcijų, turėtų būti ta, kad jie turėtų galimybę gauti visą reikalingą informaciją, o valstybė narė turėtų užtikrinti, kad tai būtų įmanoma, nepažeidžiant Sąjungos ir nacionalinių duomenų apsaugos taisyklių;
- (31) kai kredito įstaiga perleidžia kredito sutartį, turėtų būti reikalaujama, kad ji informuotų savo priežiūros instituciją ir kompetentingą instituciją, prižiūrinčią, kaip laikomasi šios direktyvos, apie pagrindines perleisto kredito portfelio ypatybes ir pirkėjo bei, kai taikoma, jo atstovo Sąjungoje tapatybes. Ta kompetentinga institucija turėtų būti įpareigota perduoti tą informaciją institucijoms, kompetentingoms vykdyti kredito pirkėjo priežiūrą, ir skolininko įsisteigimo šalies kompetentingai institucijai. Tokie skaidrumo reikalavimai leidžia užtikrinti suderintą ir veiksmingą kredito sutarčių perleidimo Sąjungoje stebėseną;
- (32) įgyvendinant Tarybos veiksmų planą būtų sustiprinta kredito įstaigų duomenų infrastruktūra, nes būtų surinkti vienodi ir standartizuoti neveiksnių kredito sutarčių duomenys. Europos bankininkystės institucija parengė duomenų šablonus, kuriuose pateikiama informacija apie kredito pozicijas bankinėje knygoje, taip sudarant sąlygas potencialiems pirkėjams įvertinti kredito sutarčių vertę ir atlikti išsamų patikrinimą. Taikant tokius šablonus kredito sutartims sumažėtų informacijos asimetrija tarp potencialių kredito sutarčių pirkėjų ir pardavėjų ir būtų paskatinta veikiančios antrinės rinkos plėtra Sąjungoje. Todėl EBI turėtų parengti duomenų šablonus ir juos įtraukti į techninius įgyvendinimo standartus, o kredito įstaigos turėtų taikyti tuos standartus, kad būtų lengviau įvertinti parduodamas kredito sutartis;
- (33) kadangi neveiksnių paskolų portfelio įvertinimas yra painus ir sudėtingas, faktiniai antrinės rinkos pirkėjai yra profesionalieji investuotojai. Dažnai tai yra investiciniai fondai, finansų įstaigos arba kredito įstaigos. Kadangi jie neteikia naujo kredito, bet savo rizika perka esamą kreditą, jie nekelia prudencinių problemų ir jų galimas poveikis sisteminei rizikai yra nereikšmingas. Todėl nėra pagrindo nei reikalauti, kad tokios rūšies investuotojai prašytų veiklos leidimo, nei nustatyti specialių sąlygų jiems užsiimti tokia veikla. Tačiau svarbu ir toliau taikyti Sąjungos ir nacionalines vartotojų apsaugos taisykles ir išsaugoti skolininkų teises, kurios buvo nustatytos pradinėje kredito sutartyje;
- (34) dėl trečiųjų valstybių kredito pirkėjų Sąjungos vartotojui gali būti sunkiau pasikliauti savo teisėmis pagal Sąjungos teisę, o nacionalinėms institucijoms – prižiūrėti kredito sutarties vykdymo užtikrinimą. Kredito įstaigos taip pat gali būti atgrasomos nuo tokių kredito sutarčių perleidimo trečiųjų valstybių kredito pirkėjams dėl reputacijai kylančios rizikos. Įpareigojus trečiųjų valstybių vartojimo kreditų pirkėjų atstovą paskirti Sąjungos veiklos leidimą turinčią kredito įstaigą arba kredito administratorių administruoti kredito sutartį, užtikrinama, kad po kredito sutarties perleidimo būtų

išsaugoti tie patys vartotojų teisių standartai. Kredito administratorius privalo laikytis taikomų Sąjungos ir nacionalinės teisės aktų, o atskirų valstybių narių nacionalinėms institucijoms turėtų būti suteikti reikiami įgaliojimai veiksmingai prižiūrėti jo veiklą;

- (35) kredito pirkėjai, kurie naudojami kredito administratorių ar kredito įstaigų paslaugomis, turėtų apie tai informuoti kompetentingas institucijas, kad šios galėtų vykdyti savo priežiūros veiklą, susijusią su kredito administratoriaus elgesiu su skolininku. Kredito pirkėjai privalo laiku informuoti už jų priežiūrą atsakingas kompetentingas institucijas, jei nusamdo kitą kredito įstaigą arba kredito administratorių;
- (36) kredito pirkėjai, kurie tiesiogiai užtikrina įsigytos kredito sutarties vykdymą, turėtų tai daryti pagal kredito sutarčiai taikomą teisę, įskaitant skolininkui taikomas vartotojų apsaugos taisykles. Nacionalinės taisyklės, visų pirma susijusios su sutarčių vykdymo užtikrinimu, vartotojų apsauga ir baudžiamąja teise, taikomos ir toliau, o kompetentingos institucijos turėtų užtikrinti jų laikymąsi valstybių narių teritorijoje;
- (37) siekiant palengvinti direktyvoje nustatytų įsipareigojimų vykdymą, kai kredito pirkėjas nėra įsisteigęs Sąjungoje, nacionalinės teisės aktais, kuriais įgyvendinama ši direktyva, turėtų būti nustatyta, kad kredito sutarties perleidimo atveju trečiosios valstybės kredito pirkėjas paskiria Sąjungoje įsisteigusį atstovą, į kurį galėtų kreiptis kompetentingos institucijos – papildomai arba vietoj kredito pirkėjo. Šis atstovas yra atsakingas už kredito pirkėjų įpareigojimų pagal direktyvą vykdymą;
- (38) šiuo metu valstybėse narėse skirtingoms institucijoms pavesta išduoti veiklos leidimus kredito administratoriams ir kredito pirkėjams ir vykdyti jų priežiūrą, todėl labai svarbu, kad valstybės narės patikslintų jų funkcijas ir tinkamai paskirstytų įgaliojimus, ypač atsižvelgiant į tai, kad joms gali reikėti prižiūrėti subjektus, teikiančius paslaugas kitose valstybėse narėse. Siekiant užtikrinti veiksmingą ir proporcingą priežiūrą visoje Sąjungoje, valstybės narės turėtų kompetentingoms institucijoms suteikti reikalingus įgaliojimus, būtinus jų pareigoms pagal šią direktyvą vykdyti, įskaitant įgaliojimą gauti reikalingą informaciją, tirti galimus pažeidimus, nagrinėti skolininkų skundus ir taikyti sankcijas bei taisomąsias priemones, įskaitant veiklos leidimo panaikinimą. Tai taikomos tokios sankcijos, valstybės narės turėtų užtikrinti, kad kompetentingos institucijos jas taikytų proporcingai ir pateiktų savo sprendimų motyvus, ir kad tais atvejais, kai kompetentingos institucijos nesiima veiksmų per nustatytą laikotarpį, tiems sprendimams būtų taikoma teisminė peržiūra;
- (39) Tarybos Veiksmų plane neveiksnių paskolų problemai Europoje spręsti buvo pateikta teisėkūros iniciatyva, kurios tikslas – sustiprinti užstatą turinčių kreditorių apsaugą suteikiant jiems veiksmingesnius būdus susigrąžinti užtikrinto kredito vertę taikant pagreitinto neteisminio užstato realizavimo procedūrą;
- (40) kai kuriose valstybėse narėse nėra veiksmingų pagreitinto neteisminio užstato realizavimo mechanizmų, kurie leistų užstatą turintiems kreditoriams susigrąžinti vertę iš užstato, kai skolininkas nevykdo savo įsipareigojimų, o tai reiškia, kad tose valstybėse narėse užstatą turintys kreditoriai gali susigrąžinti vertę iš užstato tik per teismą, o tai gali užtrukti ir brangiai kainuoti. Valstybėse narėse, kuriose neteisminio užstato realizavimo procedūros taikomos, jų aprėptis ir veiksmingumas skiriasi. Dėl tos priežasties būtina nustatyti atskirą bendrą mechanizmą, taikomą visose valstybėse narėse. Tačiau tuo mechanizmu neturėtų būti pakeičiamos esamos nacionalinės užstato realizavimo procedūros, įskaitant tas, kurios nereikalauja teismo įsikišimo;
- (41) kai kurių valstybių narių neteisminio užstato realizavimo procedūrų neveiksmingumas yra svarbus veiksnys, lemiantis mažą susigrąžinimo normą tais atvejais, kai verslo

skolininkai nevykdo savo įsipareigojimų pagal užtikrintas kredito sutartis. Dėl kai kurių galiojančių procedūrų trukmės užstatą turintys kreditoriai patiria papildomų išlaidų ir netenka dalies kaip užstatas pateikto turto vertės. Valstybėse narėse, kurios nėra nustačiusios neteisminio įvairių rūšių užstatų realizavimo procedūrų, užstatą turintys kreditoriai dažnai susiduria su ilgai trunkančiais teisiniu vykdymo procesais;

- (42) taikant esamas užstatų realizavimo procedūras Sąjungoje kartais nesudaromos vienodos sąlygos kredito įstaigoms ir įmonėms visoje Sąjungoje gauti kreditą, visų pirma MVI, kurios labiau priklausomos nuo banko kredito nei stambesnės įmonės. Dėl nevienodų susigrąžinimo normų valstybėse narėse MVI galimybės gauti banko kreditą skiriasi, nes kredito įstaigų balansuose kaupiantis neveiksnioms paskoloms jų skolinimo pajėgumas mažėja dėl pradžios reikalavimų ir vidaus išteklių, kuriuos reikia skirti neveiksnių paskolų problemai spręsti. Tai menkina pasitikėjimą užstatų realizavimo užtikrintumu skirtingose valstybėse narėse ir gali lemti didesnes skolinimosi sąnaudas, priklausomai nuo įsisteigimo vietos ir nepriklausomai nuo faktinio kreditingumo. Todėl bendrajai rinkai, bankų sąjungai ir kapitalo rinkų sąjungai reikia naujos bendros procedūros, be to, būtina užtikrinti, kad kredito įstaigos ir įmonės, turinčios leidimą išduoti kreditus sudarant užtikrintas kredito sutartis visose valstybėse narėse, būtų pajėgios užtikrinti tų sutarčių vykdymą taikant veiksmingas pagreitinto neteisminio užstatų realizavimo procedūras;
- (43) siekiant apsaugoti vartotojus, jiems suteiktoms kredito sutartims neturėtų būti taikomas šioje direktyvoje numatytas pagreitinto neteisminio užstatų realizavimo mechanizmas. Taip pat, siekiant apsaugoti individualios veiklos vykdytojus, šis mechanizmas neturėtų būti taikomas kredito sutartims, užtikrintoms įkeistu nekilnojamuoju turtu, kuris yra pagrindinė individualios veiklos vykdytojo gyvenamoji vieta;
- (44) kadangi šis pagreitinto neteisminio užstatų realizavimo mechanizmas yra savanoriška priemonė, dėl kurios susitaria užstatą turintis kreditorius ir verslo skolininkas, reikia, kad skolininkas būtų informuotas apie šios pagreitintos procedūros pasekmes ir sąlygas, kuriomis kreditorius gali ja pasinaudoti. Todėl sąlygos turi būti nustatytos rašytiniame kreditoriaus ir skolininko susitarime arba notaro patvirtintu formatu, kai to reikalaujama pagal nacionalinę teisę;
- (45) siekiant apsaugoti verslo skolininkus, derėtų užtikrinti, kad būtų numatytos reikiamos priemonės, kuriomis būtų užtikrinta, kad kreditoriai suteiktų skolininkams pagrįstą laikotarpį mokėjimui atlikti, kad būtų išvengta tokio vykdymo užtikrinimo;
- (46) siekiant užtikrinti, kad šis pagreitinto neteisminio užstatų realizavimo mechanizmas būtų greita ir veiksminga priemonė vertei susigrąžinti iš užstatų, susitarime, kuriuo užstatą turintis kreditorius ir verslo skolininkas dėl jo susitaria, turėtų būti įtrauktas tiesiogiai vykdomas dokumentas, kuris sudaro susitarimo išlygą, leidžiančią tiesiogiai realizuoti užstatą taikant pagreitinto neteisminio užstatų realizavimo procedūrą, be būtinybės gauti vykdomąjį dokumentą iš teismo;
- (47) valstybėse narėse, kurios jau yra nustačiusios neteisminio užstatų realizavimo procedūras, tos procedūros yra susijusios su nacionalinės civilinės, komercinės, nuosavybės, nemokumo ir viešosios teisės aktų elementais, o taikytinos užstatų realizavimo procedūros rūšis priklauso nuo to, kokios rūšies turtas pateiktas kaip užstatas: su nekilnojamuoju turtu susijusios procedūros dažnai reikalauja griežtesnių procedūrinių elementų ir minimalios teisinės priežiūros. Todėl valstybėms narėms reikėtų leisti elgtis lanksčiai priimančias sprendimą, kokios rūšies užstatų realizavimo procedūra turėtų būti leidžiama naudoti užstatą turintiems kreditoriams šio pagreitinto

neteisminio užstato realizavimo tikslais: viešojo aukciono arba privačiojo pardavimo būdu, arba kai kuriose nacionalinėse sistemose – turto nusavinimu;

- (48) siekiant užtikrinti, kad užstatą turintis kreditorius susigrąžintų tik tokią sumą, kokią jam pagal kredito sutartį yra skolingas verslo skolininkas, valstybės narės turėtų užtikrinti, kad užstatą turintis kreditorius privalėtų skolininkui sumokėti bet kokią teigiamą negrąžintos sumos pagal užtikrintą kredito sutartį ir pardavus (viešojo aukciono arba privačiojo pardavimo būdu) turtą gautų pajamų skirtumą, arba nusavinimo atveju negrąžintos sumos ir nusavinimo tikslu atlikto turto vertinimo sumos skirtumą. Kai valstybės narės numato užstato realizavimą nusavinimo būdu, teigiamas skirtumas, kuris turi būti išmokėtas skolininkui, turėtų būti negrąžintos sumos pagal užtikrintą kredito sutartį ir turto vertinimo skirtumas. Kai taikant šį pagreitintą vykdymo užtikrinimą susigrąžinama mažesnė suma negu negrąžinta suma pagal užtikrintą kredito sutartį, valstybės narės neturėtų užkirsti kelio užtikrintos kredito sutarties šalims aiškiai susitarti, kad užstato realizavimo taikant pagreitinto neteisminio užstato realizavimo procedūrą užtenka kreditui grąžinti;
- (49) valstybės narės turėtų užtikrinti, kad tais atvejais, kai kreditorius trečiajai šaliai perleidžia užtikrintą kredito sutartį, pagal kurią numatytas šioje direktyvoje nustatytas pagreitintas neteisminis užstato realizavimas, ta trečioji šalis įgyja teisę pasinaudoti pagreitinto neteisminio užstato realizavimo procedūra tomis pačiomis sąlygomis kaip ir užstatą turintis kreditorius;
- (50) siekiant užtikrinti nuoseklumą su iki nemokumo paskelbimo taikomomis ir nemokumo taisyklėmis, valstybės narės turėtų užtikrinti, kad tuo atveju, kai inicijuojama verslo skolininko prevencinio restruktūrizavimo procedūra, kaip numatyta pasiūlyme dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos dėl prevencinio restruktūrizavimo mechanizmų ir antrosios galimybės³⁴, realizuojant užstatą pagal pagreitinto neteisminio užstato realizavimo procedūrą turėtų būti sustabdyti atskiri vykdymo užtikrinimo veiksmai pagal taikomus nacionalinius teisės aktus, kuriais ta direktyva perkelta į nacionalinę teisę. Tuo atveju, kai inicijuojamos verslo skolininko nemokumo procedūros, realizuojant užstatą pagal pagreitinto neteisminio užstato realizavimo procedūrą turėtų būti sustabdyti atskiri vykdymo užtikrinimo veiksmai pagal taikomus nacionalinės teisės aktus. Nacionalinės teisės aktuose turėtų būti nustatyta, ar užstatą turintys kreditoriai turi pirmumo teisę pasinaudoti užstatu pagal šį pagreitintą mechanizmą net kai yra iškelta nemokumo byla;
- (51) turint omenyje, kad turima nedaug duomenų apie tai, kiek kartų kredito įstaigos taikė neteismines procedūras, kad skolininko įsipareigojimų nevykdymo atveju susigrąžintų vertę iš užstato, turėtų būti reikalaujama, kad nacionalinės kompetentingos institucijos, vykdančios kredito įstaigų priežiūrą, rinktų informaciją apie užtikrintų kredito sutarčių, kurių vykdymas užtikrintas taikant pagreitinto neteisminio užstato realizavimo procedūrą, skaičių ir tos procedūros trukmę. Siekiant geriau suprasti, kaip veiksmingai Sąjungoje naudojama pagreitinto neteisminio užstato realizavimo procedūra, valstybės narės turėtų Komisijai teikti metinius statistinius duomenis šiais klausimais, pradedant po vienų metų nuo šios direktyvos taikymo pradžios;
- (52) nedarant poveikio ikisutartinėms prievolėms pagal Direktyvą 2014/17/ES, Direktyvą 2008/48/EB ir Direktyvą 93/13/EEB ir siekiant užtikrinti aukšto lygio vartotojų

³⁴ Pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos dėl prevencinio restruktūrizavimo mechanizmų, antrosios galimybės ir priemonių restruktūrizavimo, nemokumo ir skolų panaikinimo procedūrų veiksmingumui gerinti, kuria iš dalies keičiama Direktyva 2012/30/ES, COM/2016/0723 final, 2016 11 22.

apsaugą, prieš atliekant kokius nors kredito sutarties sąlygų pakeitimus vartotojui turėtų būti laiku pateiktas aiškus ir išsamus tokių pakeitimų sąrašas, jų įgyvendinimo laikotarpis ir visa reikalinga informacija, taip pat nacionalinės institucijos, kuriai jis gali pateikti skundą, pavadinimas ir adresas;

- (53) kadangi kredito antrinių rinkų rezultatai iš esmės priklausys nuo geros dalyvaujančių subjektų reputacijos, kredito administratoriai turėtų nustatyti veiksmingą skolininkų skundų nagrinėjimo mechanizmą. Valstybės narės turėtų užtikrinti, kad institucijos, kompetingos vykdyti kredito pirkėjų ir kredito administratorių priežiūrą, turėtų veiksmingas ir prieinamas skolininkų skundų nagrinėjimo procedūras;
- (54) asmens duomenų tvarkymui šios direktyvos tikslais taikomos tiek Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2016/679³⁵, tiek Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 45/2001³⁶ nuostatos. Visų pirma, kai šios direktyvos tikslais tvarkomi asmens duomenys, turėtų būti nurodytas aiškus tikslas, atitinkamas teisinis pagrindas, vykdomi atitinkami Reglamentu (ES) 2016/679 nustatyti saugumo reikalavimai ir laikomasi būtinumo, proporcingumo, tikslo ribojimo ir proporcingo duomenų saugojimo laikotarpio principų. Be to, visose įgyvendinant šią direktyvą sukurtose ir naudojamose asmens duomenų tvarkymo sistemose turėtų būti įdiegta pritaikytoji duomenų apsauga ir standartizuotoji duomenų apsauga. Taip pat valstybių narių kompetentingų institucijų administracinis bendradarbiavimas ir savitarpio pagalba turėtų atitikti asmens duomenų apsaugos taisykles, nustatytas Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) 2016/679, ir nacionalines duomenų apsaugos taisykles, kuriomis įgyvendinami Sąjungos teisės aktai;
- (55) siekiant užtikrinti, kad vartotojų apsaugos lygis nepasikeistų, kai kreditoriaus teisės pagal hipotekos kredito sutartį arba pati sutartis yra perleidžiamos trečiajai šaliai, reikėtų iš dalies pakeisti Direktyvą 2014/17/ES siekiant nustatyti, kad toje direktyvoje numatytais kredito perleidimo atvejais vartotojas turi teisę pasinaudoti prieš kredito pirkėją bet kokia gynybos priemone, kuria jis galėjo naudotis prieš pirminį kreditorių, ir būti informuotas apie perleidimą;
- (56) pagal 2011 m. rugsėjo 28 d. bendrą valstybių narių ir Komisijos politinį pareiškimą dėl aiškinamųjų dokumentų valstybės narės pagrįstais atvejais įsipareigojo prie pranešimų apie perkėlimo priemonės pridėti vieną ar daugiau dokumentų, kuriuose paaiškinamos direktyvos sudedamųjų dalių ir nacionalinių perkėlimo priemonių atitinkamų dalių sąsajos. Šios direktyvos atveju teisės aktų leidėjas laikosi nuomonės, kad tokių dokumentų perdavimas yra pagrįstas,

³⁵ 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas) (OL L 119, 2016 5 4, p. 1).

³⁶ 2000 m. gruodžio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 45/2001 dėl asmenų apsaugos Bendrijos institucijoms ir įstaigoms tvarkant asmens duomenis ir laisvo tokių duomenų judėjimo (OL L 8, 2001 1 12, p. 1).

PRIĖMĖ ŠIĄ DIREKTYVĄ:

I antraštinė dalis

Dalykas, taikymo sritis ir apibrėžtys

1 straipsnis

Dalykas

Šia direktyva nustatoma bendra sistema ir reikalavimai, susiję su:

- (a) kredito administratoriais, veikiančiais kredito įstaigos arba kredito pirkėjo vardu dėl kredito įstaigos arba jos patronuojamųjų įmonių sudarytų kredito sutarčių;
- (b) kredito įstaigos arba jos patronuojamųjų įmonių sudarytų kredito sutarčių kredito pirkėjais;
- (c) papildomu bendru pagreitinto neteisminio užstato realizavimo mechanizmu, taikomu kreditorių ir verslo skolininkų sudarytoms kredito sutartims, užtikrintoms užstatu.

2 straipsnis

Taikymo sritis

1. Šios direktyvos 3–22 ir 34–43 straipsniai taikomi:
 - (a) kredito sutarties, kurią sudarė Sąjungoje įsteigta kredito įstaiga arba Sąjungoje įsteigtos jos patronuojamosios įmonės, kredito administratoriui, veikiančiam kreditoriaus vardu pagal taikomą Sąjungos arba nacionalinę teisę;
 - (b) kredito sutarties, kurią sudarė Sąjungoje įsteigta kredito įstaiga arba Sąjungoje įsteigtos jos patronuojamosios įmonės, kredito pirkėjui, prisiimančiam kredito sutartyje numatytus kreditoriaus įsipareigojimus pagal taikomą Sąjungos ir nacionalinę teisę.
2. Šios direktyvos 3, 23–33 ir 39–43 straipsniai taikomi kreditorių ir verslo skolininkų sudarytoms kredito sutartims, užtikrintoms verslo skolininkui priklausančiu kilnojamuoju ir nekilnojamuoju turtu, kuris kaip užstatas pateiktas kreditoriui, siekiant užtikrinti reikalavimų, atsirandančių dėl užtikrintos kredito sutarties, apmokėjimą.
3. Ši direktyva neturi įtakos vartotojų apsaugai, numatyta pagal Direktyvą 2014/17/ES, Direktyvą 2008/48/EB, Tarybos direktyvą 93/13/EEB ir nacionalines nuostatas, kuriomis jos perkeliamos į nacionalinę teisę, ir susijusiai su kredito sutartimis, kurioms ši direktyva taikoma.
4. Šios direktyvos 3–22 ir 34–43 straipsniai netaikomi:
 - (a) kredito sutarties administravimui, kurį vykdo Sąjungoje įsteigta kredito įstaiga arba Sąjungoje įsteigtos jos patronuojamosios įmonės;
 - (b) kredito sutarties, kuri nėra sudaryta Sąjungoje įsteigtos kredito įstaigos arba Sąjungoje įsteigtų jos patronuojamųjų įmonių, administravimui, išskyrus

- atvejus, kai sudaryta kredito sutartis yra pakeičiama kredito sutartimi, kurią sudarė tokia įstaiga arba jos patronuojamosios įmonės;
- (c) kredito sutarties pirkimui, kuri vykdo Sąjungoje įsteigta kredito įstaiga arba Sąjungoje įsteigtos jos patronuojamosios įmonės;
 - (d) kredito sutarčių, perleistų iki datos, nurodytos 41 straipsnio 2 dalies antroje pastraipoje, perleidimui.
5. Šios direktyvos 3, 23–33 ir 34–43 straipsniai netaikomi:
- (a) kreditorių ir skolininkų, kurie yra vartotojai, kaip apibrėžta Direktyvos 2008/48/EB 3 straipsnio a punkte, sudarytoms užtikrintoms kredito sutartims;
 - (b) kreditorių ir verslo skolininkų, kurie yra pelno nesiekiančios bendrovės, sudarytoms užtikrintoms kredito sutartims;
 - (c) kreditorių ir verslo skolininkų sudarytoms kredito sutartims, kurios užtikrintos toliau nurodytų kategorijų užstatu:
 - i) susitarimais dėl finansinio įkaito, kaip apibrėžta Direktyvos 2002/47/EB³⁷ 2 straipsnio 1 dalies a punkte;
 - ii) gyvenamosios paskirties nekilnojamoju turtu, kuris yra verslo skolininko pagrindinė gyvenamoji vieta.

3 straipsnis

Terminų apibrėžtys

Šioje direktyvoje vartojamų terminų apibrėžtys:

- (1) kredito įstaiga – kredito įstaiga, kaip apibrėžta Reglamento (ES) Nr. 575/2013³⁸ 4 straipsnio 1 dalies 1 punkte;
- (2) kreditorius – kredito įstaiga ar bet kuris juridinis asmuo, kuris vykdydamas prekybos, komercinę arba profesinę veiklą suteikė kreditą, arba kredito pirkėjas;
- (3) skolininkas – juridinis ar fizinis asmuo, kuris su kreditoriumi sudarė kredito sutartį;
- (4) verslo skolininkas – juridinis ar fizinis asmuo, išskyrus vartotoją, su kreditoriumi sudaręs kredito sutartį;
- (5) kredito sutartis – originaliai sudaryta, iš dalies arba visiškai pakeista sutartis, pagal kurią kreditorius suteikia arba įsipareigoja suteikti kreditą atidėtojo mokėjimo, paskolos ar kito panašaus finansinio susitarimo forma;
- (6) užtikrinta kredito sutartis – kredito įstaigos ar kitos įmonės, turinčios leidimą teikti kreditą, sudaryta kredito sutartis, kuri yra užtikrinta kuriuo nors iš šių užstatų:

³⁷ 2002 m. birželio 6 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2002/47/EB dėl susitarimų dėl finansinio įkaito (OL L 168, 2002 6 27, p. 43).

³⁸ 2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 575/2013 dėl pradžios reikalavimų kredito įstaigoms ir investicinėms įmonėms ir kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 648/2012 (OL L 176, 2013 6 27, p. 1).

- (a) hipotekos, suvaržymo, sulaikymo teise arba kita lygiaverte užtikrinimo teise, valstybėje narėje įprastai naudojama nekilnojamojo turto atveju;
- (b) įkeitimo, suvaržymo, sulaikymo teise arba kita lygiaverte užtikrinimo teise, valstybėje narėje įprastai naudojama kilnojamojo turto atveju;
- (7) kredito pirkėjas – fizinis ar juridinis asmuo, išskyrus kredito įstaigą arba jos patronuojamąją įmonę, kuris vykdydamas prekybos, komercinę arba profesinę veiklą įsigyja kredito sutartį;
- (8) kredito administratorius – fizinis ar juridinis asmuo, išskyrus kredito įstaigą arba jos patronuojamąsias įmones, kuris kreditoriaus vardu vykdo vienos ar kelių iš toliau nurodytų rūšių veiklą:
 - (a) stebi kredito sutarties vykdymą;
 - (b) renka ir administruoja informaciją apie kredito sutarties, skolininko ir bet kurio užstato, naudojamo kredito sutarčiai užtikrinti, statusą;
 - (c) informuoja skolininką apie visus pagal kredito sutartį mokėtinos palūkanų normos, mokesčių ar mokėjimų pasikeitimus;
 - (d) kreditoriaus vardu užtikrina teisių ir įsipareigojimų pagal kredito sutartį vykdymą, įskaitant grąžintų sumų administravimą;
 - (e) iš naujo derasi su skolininkais, jei jie nėra kredito tarpininkai, kaip apibrėžta Direktyvos 2014/17/ES 4 straipsnio 5 dalyje arba Direktyvos 2008/48/EB 3 straipsnio f punkte, dėl kredito sutarties sąlygų;
 - (f) nagrinėja skolininkų skundus.
- (9) buveinės valstybė narė – valstybė narė, kurioje yra kredito administratorius turi buveinę arba yra įsisteigęs;
- (10) priimančioji valstybė narė – valstybė narė, išskyrus buveinės valstybę narę, kurioje kredito administratorius yra įsteigęs filialą, paskyręs įgaliotinį arba teikia paslaugas;
- (11) vartotojas – vartotojas, kaip apibrėžta Direktyvos 2008/48/EB 3 straipsnio a punkte.

II antraštinė dalis

Kredito administratoriai

I skyrius

Veiklos leidimų suteikimas kredito administratoriams

4 straipsnis

Bendrieji reikalavimai

1. Valstybės narės reikalauja, kad prieš pradėdamas savo veiklą jų teritorijoje kredito administratorius buveinės valstybėje narėje gautų veiklos leidimą pagal nacionalinių

nuostatų, kuriomis ši direktyva perkeliama į nacionalinę teisę, nustatytus reikalavimus.

2. Įgaliojimus suteikti tokius veiklos leidimus valstybės narės suteikia kompetentingoms institucijoms, paskirtoms pagal 20 straipsnio 3 dalį.

5 straipsnis

Veiklos leidimo suteikimo reikalavimai

1. 4 straipsnio 1 dalyje nurodytam veiklos leidimui suteikti valstybės narės nustato šiuos reikalavimus:
 - (a) pareiškėjas yra Sąjungos pilietis arba juridinis asmuo, kaip nurodyta Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 54 straipsnyje;
 - (b) jei pareiškėjas yra juridinis asmuo, jo valdymo ar administravimo organo nariai ir kvalifikuotąsias pareiškėjo akcijų paketo dalis, kaip apibrėžta Reglamento (ES) Nr. 575/2013 4 straipsnio 1 dalies 36 punkte, turintys asmenys arba pats pareiškėjas, jei jis yra fizinis asmuo, turi šias savybes:
 - i) yra pakankamai geros reputacijos;
 - ii) neturi teistumo arba kito teistumui pagal nacionalinius įstatymus prilyginamo įrašo dėl sunkios nusikalstamos veikos, susijusios su nuosavybe, finansine veikla ar fizine neliečiamybe;
 - iii) jiems šiuo metu nėra taikoma jokia nemokumo procedūra arba anksčiau nebuvo paskelbtas bankrotas, išskyrus tuos atvejus, kai jie buvo reabilituoti pagal nacionalinę teisę;
 - (c) pareiškėjas taiko tinkamas valdymo priemones ir vidaus kontrolės mechanizmus, kuriais užtikrinama, kad būtų laikomasi skolininko teisių ir asmens duomenų apsaugos taisyklių pagal kredito sutartį reglamentuojančius teisės aktus;
 - (d) pareiškėjas taiko tinkamą politiką, kuria užtikrinamas teisingas ir kruopštus elgesys su skolininkais, be kita ko, atsižvelgiant į jų finansinę padėtį ir poreikį tokius skolininkus paraginti kreiptis į konsultacijas skolų klausimais teikiančias arba socialines tarnybas, jei yra;
 - (e) pareiškėjas taiko tinkamas ir specialias vidaus procedūras, kuriomis užtikrinamas skolininkų skundų registravimas ir nagrinėjimas.
2. Buveinės valstybės narės kompetentingos institucijos atsisako suteikti 4 straipsnio 1 dalyje nurodytą veiklos leidimą, jei pareiškėjas neatitinka 1 dalyje nustatytų reikalavimų.

6 straipsnis

Veiklos leidimo suteikimo arba atsisakymo jį suteikti tvarka

1. Valstybės narės nustato veiklos leidimų suteikimo kredito administratoriams tvarką, kad pareiškėjas galėtų pateikti prašymą ir visą informaciją, būtiną, kad buveinės valstybės narės kompetentinga institucija galėtų patikrinti, ar pareiškėjas atitinka visas nacionalinėse priemonėse, kuriomis į nacionalinę teisę perkeliama 5 straipsnio 1 dalis, nustatytas sąlygas.

2. Prie 1 dalyje nurodyto prašymo suteikti veiklos leidimą pridedama:
 - (a) pareiškėjo teisinio statuso įrodymai ir prireikus jo steigimo dokumentas;
 - (b) pareiškėjo pagrindinės buveinės arba registruotosios būstinės adresas;
 - (c) pareiškėjo valdymo ar administravimo organo narių, turinčių kvalifikuotąsias akcijų paketo dalis, kaip apibrėžta Reglamento (ES) Nr. 575/2013 4 straipsnio 1 dalies 36 punkte, tapatybė;
 - (d) įrodymai, kad pareiškėjas ir šio straipsnio c punkte nurodyti asmenys atitinka 5 straipsnio 1 dalies b punkte nustatytas sąlygas;
 - (e) 5 straipsnio 1 dalies c punkte nurodytų valdymo priemonių ir vidaus kontrolės mechanizmų įrodymai;
 - (f) 5 straipsnio 1 dalies d punkte nurodytos politikos įrodymai;
 - (g) 5 straipsnio 1 dalies e punkte nurodytų vidaus procedūrų įrodymai;
 - (h) 10 straipsnio 1 dalyje nurodyti veiklos rangos susitarimai.
3. Valstybės narės užtikrina, kad buveinės valstybės narės kompetentingos institucijos per 20 darbo dienų nuo prašymo suteikti veiklos leidimą gavimo dienos įvertintų, ar tas prašymas yra išsamus. Jei prašymas laikomas neišsamiu, kompetentingos institucijos nustato terminą, iki kurio pareiškėjas turi pateikti papildomą informaciją, ir praneša pareiškėjui, kai, jų nuomone, prašymas yra išsamus.
4. Valstybės narės užtikrina, kad buveinės valstybės narės kompetentingos institucijos per 30 darbo dienų nuo išsamaus prašymo gavimo dienos įvertintų, ar pareiškėjas laikosi nacionalinių nuostatų, kuriomis ši direktyva perkeliama į nacionalinę teisę. Kompetentingos institucijos, atlikusios šį vertinimą, priima visapusiškai motyvuotą sprendimą, kuriuo suteikiamas veiklos leidimas arba jį atsisakoma suteikti ir apie kurį pareiškėjui pranešama per penkias darbo dienas.
5. Valstybės narės užtikrina, kad pareiškėjas turėtų teisę apskųsti sprendimą teisme, kai buveinės valstybės narės kompetentingos institucijos nusprendžia atmesti prašymą suteikti veiklos leidimą pagal 5 straipsnio 2 dalį arba kai kompetentingos institucijos sprendimo dėl prašymo suteikti veiklos leidimą nepriima per šešis mėnesius nuo išsamaus prašymo pateikimo dienos.

7 straipsnis

Veiklos leidimo panaikinimas

1. Valstybės narės užtikrina, kad buveinės valstybės narės kompetentingos institucijos galėtų panaikinti kredito administratoriui suteiktą veiklos leidimą, jeigu toks kredito administratorius:
 - (a) nepasinaudoja veiklos leidimu per 12 mėnesių nuo jo suteikimo;
 - (b) aiškiai atsisako veiklos leidimo;
 - (c) daugiau nei šešis mėnesius nevykdė kredito administratoriaus veiklos;
 - (d) veiklos leidimą gavo pateikęs klaidingą informaciją ar pasinaudojęs kitomis netinkamomis priemonėmis;
 - (e) nebeatitinka 5 straipsnio 1 dalyje nustatytų sąlygų;

- (f) šiurkščiai pažeidžia taikomas taisykles, įskaitant nacionalinės teisės nuostatas, kuriomis ši direktyva perkeliama į nacionalinę teisę.
2. Kai pagal 1 dalį veiklos leidimas panaikinamas, valstybės narės užtikrina, kad buveinės valstybės narės kompetentingos institucijos nedelsdamos informuotų priimančiųjų valstybių narių kompetentingas institucijas, jei kredito administratorius teikia paslaugas pagal 11 straipsnį.

8 straipsnis

Veiklos leidimus turinčių kredito administratorių registras

1. Valstybės narės užtikrina, kad kompetentingos institucijos įsteigtų ir tvarkytų visų kredito administratorių, turinčių leidimą teikti paslaugas jų teritorijoje, įskaitant kredito administratorius, paslaugas teikiančius pagal 11 straipsnį, nacionalinį registrą.
2. Registras yra viešai prieinamas internete ir reguliariai atnaujinamas.
3. Jei veiklos leidimas panaikinamas, kompetentingos institucijos nedelsdamos atnaujina registrą.

9 straipsnis

Sutartiniai kredito administratoriaus ir kreditoriaus santykiai

1. Valstybės narės užtikrina, kad kredito administratorius savo paslaugas, susijusias su kredito sutarties administravimu ir vykdymo užtikrinimu, teiktų remdamasis rašytiniu susitarimu su kreditoriumi.
2. 1 dalyje nurodytame susitarime numatoma:
 - (a) išsamus kredito administravimo veiklos, kurią turi vykdyti kredito administratorius, aprašas;
 - (b) kredito administratoriaus atlygio dydis arba tai, kaip tas atlygis turi būti apskaičiuojamas;
 - (c) koku mastu kredito administratorius gali atstovauti kreditoriui skolininko atžvilgiu;
 - (d) šalių įsipareigojimas laikytis Sąjungos ir nacionalinės teisės, taikomos kredito sutarčiai, įskaitant nuostatas dėl vartotojų apsaugos.
3. Valstybės narės užtikrina, kad kredito administratorius bent 10 metų nuo 1 dalyje nurodytos sutarties datos saugotų ir tvarkytų šią informaciją:
 - (a) visą susirašinėjimą ir su kreditoriumi, ir su skolininku;
 - (b) visus iš kreditoriaus gautus nurodymus dėl kiekvienos kredito sutarties, kurią jis administruoja ir kurios vykdymą užtikrina to kreditoriaus vardu.
4. Valstybės narės užtikrina, kad kredito administratorius paprašius pateiktų 3 dalyje nurodytą informaciją kompetentingoms institucijoms.

10 straipsnis

Kredito administratoriaus veiklos ranga

1. Valstybės narės užtikrina, kad tuo atveju, kai kredito administratorius veiklą, kurią paprastai vykdytų pats, perduoda trečiajai šaliai (toliau – kredito paslaugų teikėjas), kredito administratorius liktų visiškai atsakingas už visų įpareigojimų pagal nacionalines nuostatas, kuriomis į nacionalinę teisę perkeliama ši direktyva, laikymąsi. Tos kredito administravimo veiklos rangai taikomos šios sąlygos:
 - (a) turi būti sudarytas rašytinis kredito administratoriaus ir kredito paslaugų teikėjo veiklos rangos susitarimas, pagal kurį kredito paslaugų teikėjas įsipareigoja laikytis atitinkamos Sąjungos arba nacionalinės teisės, taikomos kredito sutarčiai;
 - (b) kredito administratorių įpareigojimai pagal šią direktyvą negali būti perduoti;
 - (c) kredito administratoriaus sutartiniai santykiai su savo klientais ir įsipareigojimai jiems nesikeičia;
 - (d) nedaroma poveikio kredito administratoriui suteikto veiklos leidimo sąlygoms, nustatytoms 5 straipsnio 1 dalyje;
 - (e) veiklos perdavimas kredito paslaugų teikėjui neužkerta kelio kredito administratoriaus kompetentingoms institucijoms vykdyti priežiūrą pagal 12 ir 20 straipsnius;
 - (f) kredito administratorius turi tiesioginę prieigą prie visos svarbios informacijos, susijusios su paslaugomis, perduotomis kredito paslaugų teikėjui;
 - (g) kredito administratorius išlaiko kompetenciją ir išteklius, kad galėtų vykdyti rangos būdu perduotą veiklą nutraukus veiklos rangos susitarimą.
2. Valstybės narės užtikrina, kad kredito administratorius bent 10 metų nuo 1 dalyje nurodyto susitarimo datos saugotų ir tvarkytų visą informaciją, susijusią su kredito paslaugų teikėjui duotais nurodymais.
3. Valstybės narės užtikrina, kad kredito administratorius ir kredito paslaugų teikėjas paprašius pateiktų 2 dalyje nurodytą informaciją kompetentingoms institucijoms.

II skyrius

Tarpvalstybinis kredito administravimas

11 straipsnis

Laisvė vykdyti kredito administravimo veiklą priimančiojoje valstybėje narėje

1. Valstybės narės užtikrina, kad kredito administratorius, gavęs veiklos leidimą pagal 5 straipsnį buveinės valstybėje narėje, turėtų teisę paslaugas, kurioms taikomas tas veiklos leidimas, teikti Sąjungoje.
2. Valstybės narės užtikrina, kad tuo atveju, kai kredito administratorius, gavęs veiklos leidimą pagal 5 straipsnį buveinės valstybėje narėje, ketina teikti paslaugas priimančiojoje valstybėje narėje, buveinės valstybės narės kompetentingai institucijai jis nurodytų:
 - (a) priimančiąją valstybę narę, kurioje ketina teikti paslaugas;

- (b) jei taikoma, filialo, įsteigto priimančiojoje valstybėje narėje, adresą;
 - (c) jei taikoma, įgaliotinio, paskirto priimančiojoje valstybėje narėje, tapatybę ir adresą;
 - (d) asmenų, atsakingų už kredito administravimo veiklos valdymą priimančiojoje valstybėje narėje, tapatybę;
 - (e) atitinkamais atvejais išsamią informaciją apie priemones, kurių imtasi vidaus procedūroms, valdymo priemonėms ir vidaus kontrolės mechanizmams pritaikyti, kad būtų laikomasi kredito sutarčiai taikomos teisės.
3. Per 30 darbo dienų nuo 2 dalyje nurodytos informacijos gavimo dienos buveinės valstybės narės kompetentingos institucijos tą informaciją perduoda priimančiosios valstybės narės kompetentingoms institucijoms, o šios nedelsdamos patvirtina ją gavusios. Po to buveinės valstybės narės kompetentingos institucijos kredito administratorių informuoja apie gautą gavimo patvirtinimą.
 4. Valstybės narės užtikrina, kad kredito administratorius turėtų teisę pateikti skundą teisme, jeigu buveinės valstybės narės kompetentingos institucijos informacijos neperduoda.
 5. Valstybės narės užtikrina, kad, buveinės valstybės narės kompetentingoms institucijoms perdavus 2 dalyje nurodytą informaciją, kredito administratorius priimančiojoje valstybėje narėje galėtų pradėti teikti paslaugas nuo ankstesniosios iš šių datų:
 - (a) priimančiosios valstybės narės kompetentingų institucijų pranešimo, kad jos gavo 3 dalyje nurodytą informaciją, gavimo;
 - (b) jei a punkte nurodyto pranešimo negauta, praėjus dviem mėnesiams nuo 3 dalyje nurodytos informacijos perdavimo dienos.
 6. Valstybės narės užtikrina, kad kredito administratorius buveinės valstybės narės kompetentingą instituciją apie pasikeitimus, įvykusius po informacijos perdavimo pagal 3 dalį, informuotų 3–5 dalyse nustatyta tvarka.
 7. Valstybės narės užtikrina, kad priimančiosios valstybės narės kompetentingos institucijos 8 straipsnyje nurodytame registre užregistruotų kredito administratorius, kuriems suteiktas leidimas vykdyti kredito administravimo veiklą jų teritorijoje, ir informaciją apie buveinės valstybę narę.

12 straipsnis

Kredito administratorių, teikiančių paslaugas tarpvalstybiniu mastu, priežiūra

1. Valstybės narės užtikrina, kad buveinės valstybės narės kompetentingos institucijos tikrintų ir vertintų, ar kredito administratorius, teikiantis paslaugas priimančiojoje valstybėje narėje, nuolat laikosi šios direktyvos reikalavimų.
2. Valstybės narės užtikrina, kad buveinės valstybės narės kompetentingos institucijos kredito administratorių veiklos priimančiojoje valstybėje narėje atžvilgiu turėtų priežiūros, tyrimo ir administracinių sankcijų ar nuobaudų ir taisomųjų priemonių taikymo jiems įgaliojimus.
3. Valstybės narės užtikrina, kad buveinės valstybės narės kompetentingos institucijos priimančiųjų valstybių narių kompetentingoms institucijoms praneštų apie priemones, kurių imtasi kredito administratoriaus atžvilgiu.

4. Valstybės narės užtikrina, kad tais atvejais, kai kredito administratorius, kuris turi buveinę arba yra įsisteigęs buveinės valstybėje narėje, yra įsteigęs filialą arba paskyręs įgaliotinį priimančiojoje valstybėje narėje, buveinės valstybės narės kompetentingos institucijos ir priimančiosios valstybės narės kompetentingos institucijos glaudžiai bendradarbiautų vykdydamos šioje direktyvoje nustatytas savo funkcijas ir pareigas, visų pirma tame filiale ar to įgaliotinio atžvilgiu vykdydamos patikrinimus, tyrimus ir patikrinimus vietoje.
5. Valstybės narės užtikrina, kad buveinės valstybės narės kompetentingos institucijos, vykdydamos šioje direktyvoje numatytas savo funkcijas ir pareigas, prašytų priimančiosios valstybės narės kompetentingų institucijų pagalbos atliekant priimančiojoje valstybėje narėje įsteigto filialo arba paskirto įgaliotinio patikrinimą vietoje.
6. Valstybės narės taip pat užtikrina, kad priimančiosios valstybės narės kompetentingos institucijos turėtų teisę nuspręsti, kokių priemonių būtų tinkamiausia imtis kiekvienu atskiru atveju, kad patenkintų prašymą suteikti pagalbą buveinės valstybės narės kompetentingoms institucijoms.
7. Nusprendusios atlikti patikrinimus vietoje buveinės valstybės narės kompetentingų institucijų vardu, priimančiosios valstybės narės kompetentingos institucijos buveinės valstybės narės kompetentingas institucijas nedelsdamos informuoja apie jų rezultatus.
8. Priimančiosios valstybės narės kompetentingos institucijos patikrinimus, inspektavimą ir tyrimus kredito administravimo veiklos, kurią jų teritorijoje vykdo kredito administratorius, veiklos leidimą gavęs buveinės valstybėje narėje, atžvilgiu gali atlikti savo iniciatyva. Šių patikrinimų, inspektavimo ir tyrimų rezultatus priimančiosios valstybės narės kompetentingos institucijos nedelsdamos pateikia buveinės valstybės narės kompetentingoms institucijoms.
9. Valstybės narės užtikrina, kad tais atvejais, kai priimančiosios valstybės narės kompetentingos institucijos turi įrodymų, kad kredito administratorius, teikiantis paslaugas jos teritorijoje pagal 11 straipsnį, nevykdo įpareigojimų, nustatytų nacionalinėse nuostatose, kuriomis ši direktyva perkeliama į nacionalinę teisę, tuos įrodymus jos perduotų buveinės valstybės narės kompetentingoms institucijoms ir paprašytų, kad šios imtųsi tinkamų priemonių.
10. Valstybės narės užtikrina, kad buveinės valstybės narės kompetentingos institucijos priimančiosios valstybės narės kompetentingoms institucijoms, pateikusioms įrodymus, ne vėliau kaip per du mėnesius nuo 8 dalyje nurodyto prašymo pateikimo pateiktą išsamią informaciją apie administracines ar kitas procedūras, pradėtas dėl priimančiosios valstybės narės pateiktų įrodymų, arba apie sankcijas ar nuobaudas ir taisomąsias priemones, kurios pritaikytos kredito administratoriui, arba motyvuotą sprendimą, kodėl nebuvo imtasi jokių priemonių. Jeigu pradedama kokia nors procedūra, buveinės valstybės narės kompetentingos institucijos apie jos eigą reguliariai informuoja priimančiosios valstybės narės kompetentingas institucijas.
11. Valstybės narės užtikrina, kad tais atvejais, kai, informavus buveinės valstybės narės kompetentingas institucijas, per pagrįstą laiką nesiimama adekvačių priemonių, arba nepaisant buveinės valstybės narės kompetentingų institucijų taikytų priemonių, arba skubos atveju kredito administratorius toliau nevykdo šioje direktyvoje nustatytų įpareigojimų, priimančiosios valstybės narės kompetentingos institucijos turėtų teisę, nedelsiant informavus buveinės valstybės narės kompetentingas institucijas, taikyti

tinkamas administracines sankcijas ar nuobaudas ir taisomasias priemones, kad jos teritorijoje būtų užtikrintas šios direktyvos nuostatų laikymasis.

III antraštinė dalis

Kredito pirkėjai

13 straipsnis

Teisė gauti informaciją apie kredito sutartį

1. Valstybės narės užtikrina, kad prieš sudarydamas sutartį dėl kredito sutarties perleidimo kreditorius kredito pirkėjui pateiktų visą būtiną informaciją, kad kredito pirkėjas galėtų įvertinti tos kredito sutarties vertę ir tos sutarties vertės susigrąžinimo tikimybę.
2. Valstybės narės reikalauja, kad kredito įstaiga arba kredito įstaigos patrunuojamoji įmonė, kuri kredito sutartį perleidžia kredito pirkėjui, kompetentingas institucijas, paskirtas pagal šios direktyvos 20 straipsnio 3 dalį ir Direktyvos 2013/36/ES³⁹ 4 straipsnį, informuotų apie:
 - (a) turto, kuriuo užtikrinama kredito sutartis, rūšį, įskaitant informaciją apie tai, ar tai kredito sutartis, sudaryta su vartotojais;
 - (b) kredito sutarties vertę;
 - (c) skolininko ir kredito pirkėjo bei, kai taikoma, jo atstovo, paskirto pagal 17 straipsnį, tapatybę ir adresą.
3. 2 dalyje nurodytos kompetentingos institucijos toje dalyje nurodytą informaciją ir visą kitą informaciją, kuri, jų nuomone, yra būtina jų užduočiai pagal šią direktyvą vykdyti, nedelsdamos perduoda valstybės narės, kurioje yra įsisteigęs kredito pirkėjas arba pagal 17 straipsnį paskirtas jo atstovas, ir valstybės narės, kurioje yra įsisteigęs arba gyvena skolininkas, kompetentingoms institucijoms.
4. 1, 2 ir 3 dalių nuostatos taikomos pagal Reglamentą (ES) 2016/679 ir Reglamentą (EB) Nr. 45/2001.

14 straipsnis

Neveiksnių paskolų duomenų techniniai standartai

1. EBI parengia techninių įgyvendinimo standartų projektus, kuriuose nustato formatus, kuriais kreditoriai, kurie yra kredito įstaigos, turi naudotis 13 straipsnio 1 dalyje nurodytai informacijai teikti, kad kredito pirkėjams pateiktų išsamią informaciją apie savo kredito pozicijas bankinėje knygoje ir būtų galima atlikti kredito sutarties patikrą, išsamų finansinį patikrinimą ir įvertinimą.
2. EBI tuos techninių įgyvendinimo standartų projektus pateikia Komisijai iki [2018 m. gruodžio 31 d.]

³⁹ 2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2013/36/ES dėl galimybės verstis kredito įstaigų veikla ir dėl riziką ribojančios kredito įstaigų ir investicinių įmonių priežiūros, kuria iš dalies keičiama Direktyva 2002/87/EB ir panaikinamos direktyvos 2006/48/EB bei 2006/49/EB (OL L 176, 2013 6 27, p. 338).

3. Komisijai suteikiami įgaliojimai priimti 1 dalyje nurodytus techninius įgyvendinimo standartus pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1093/2010⁴⁰ 15 straipsnį.

15 straipsnis

Kredito pirkėjų išipareigojimai

1. Valstybės narės užtikrina, kad 17 straipsnio 1 dalyje nurodytas kredito pirkėjo atstovas paskirtų Sąjungoje įsteigtą kredito įstaigą arba Sąjungoje įsteigtą jos patronuojamąją įmonę arba veiklos leidimą turintį kredito administratorių, kurie vykdytų kredito administravimo veiklą, susijusią su kredito sutartimis, sudarytomis su vartotojais.
2. Valstybės narės užtikrina, kad kredito pirkėjui nebūtų taikomi jokie papildomi reikalavimai dėl kredito sutarčių pirkimo, išskyrus reikalavimus, kurie numatyti nacionalinėse priemonėse, kuriomis į nacionalinę teisę perkeliama ši direktyva.

16 straipsnis

Kredito administratorių, kredito įstaigų arba jų patronuojamųjų įmonių naudojimas

1. Valstybės narės reikalauja, kad kredito pirkėjas arba, kai taikoma, pagal 17 straipsnį paskirtas jo atstovas valstybės narės, kurioje kredito pirkėjas arba jo atstovas turi buveinę arba yra įsisteigęs, kompetentingoms institucijoms praneštų kredito įstaigos, jos patronuojamosios įmonės arba kredito administratoriaus, kurį jos pasamdė kredito administravimo veiklai, susijusiai su perleista kredito sutartimi, vykdyti, identifikavimo duomenis ir adresą.
2. Jeigu kredito pirkėjas arba pagal 17 straipsnį paskirtas atstovas kreditui administruoti samdo kitą kredito įstaigą ar patronuojamąją įmonę arba kitą kredito administratorių, likus ne mažiau kaip dviem savaitėms iki to pasikeitimo jis apie tai praneša 1 dalyje nurodytoms kompetentingoms institucijoms ir nurodo naujos kredito įstaigos, jos patronuojamosios įmonės arba kredito administratoriaus, kurį jos pasamdė kredito administravimo veiklai, susijusiai su perleista kredito sutartimi, vykdyti, identifikavimo duomenis ir adresą.
3. Valstybės narės reikalauja, kad valstybės narės, kurioje kredito pirkėjas arba, kai taikoma, pagal 17 straipsnį paskirtas jo atstovas turi buveinę arba yra įsisteigęs, kompetentingos institucijos kompetentingoms institucijoms, atsakingoms už 1 ir 2 dalyse nurodytos kredito įstaigos, jos patronuojamosios įmonės arba kredito administratoriaus priežiūrą, nepagrįstai nedelsdamos perduotų pagal 13 straipsnio 3 dalį gautą informaciją.

⁴⁰ 2010 m. lapkričio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1093/2010, kuriuo įsteigiama Europos priežiūros institucija (Europos bankininkystės institucija), iš dalies keičiamas Sprendimas Nr. 716/2009/EB ir panaikinamas Komisijos sprendimas 2009/78/EB (OL L 331, 2010 12 15, p. 12).

17 straipsnis

Kredito pirkėjų, kurie nėra įsisteigę Sąjungoje, atstovas

1. Valstybės narės nustato, kad, susitarus dėl kredito sutarties perleidimo, kredito pirkėjas, kuris neturi buveinės arba nėra įsisteigęs Sąjungoje, raštu paskirtą atstovą, kuris turi buveinę arba yra įsisteigęs Sąjungoje.
2. Visais su nuolatiniu šios direktyvos laikymusi susijusiais klausimais kompetentingos institucijos, be kredito pirkėjo arba vietoje jo, kreipiasi į 1 dalyje nurodytą atstovą ir jis yra visiškai atsakingas už kredito pirkėjo įpareigojimų pagal nacionalines nuostatas, kuriomis ši direktyva perkeliama į nacionalinę teisę, vykdymą.

18 straipsnis

Kredito pirkėjai, tiesiogiai užtikrinantys kredito sutarties vykdymą

1. Valstybės narės užtikrina, kad kredito pirkėjas arba, kai taikoma, pagal 17 straipsnį paskirtas jo atstovas valstybės narės, kurioje kredito pirkėjas arba, kai taikoma, jo atstovas turi buveinę arba yra įsisteigęs, kompetentingoms institucijoms praneštų, kad ketina tiesiogiai užtikrinti kredito sutarties vykdymą, pateikdamas šią informaciją:
 - (a) turto, kuriuo užtikrinama kredito sutartis, rūšį, įskaitant informaciją apie tai, ar tai kredito sutartis, sudaryta su vartotojais;
 - (b) kredito sutarties vertę;
 - (c) skolininko ir kredito pirkėjo arba jo atstovo, paskirto pagal 17 straipsnį, tapatybę ir adresą.
2. Valstybės narės reikalauja, kad 1 dalyje nurodytos kompetentingos institucijos pagal 1 dalį gautą informaciją nepagrįstai nedelsdamos perduotų valstybės narės, kurioje yra įsisteigęs skolininkas, kompetentingoms institucijoms.

19 straipsnis

Kredito sutarties perleidimas kredito pirkėjui

1. Valstybės narės reikalauja, kad kredito pirkėjas arba, kai taikoma, pagal 17 straipsnį paskirtas jo atstovas, perleidžiantis kredito sutartį kitam kredito pirkėjui, 18 straipsnio 1 dalyje nurodytas kompetentingas institucijas informuotų apie perleidimą, naujojo kredito pirkėjo ir, kai taikoma, pagal 17 straipsnį paskirto jo atstovo tapatybę ir adresą.
2. Valstybės narės užtikrina, kad 1 dalyje nurodytos kompetentingos institucijos valstybės narės, kurioje naujasis kredito pirkėjas ir, kai taikoma, jo atstovas turi buveinę arba yra įsisteigęs, kompetentingoms institucijoms nepagrįstai nedelsdamos perduotų pagal 13 straipsnio 3 dalį gautą informaciją.

IV ANTRAŠTINĖ DALIS

Priežiūra

20 straipsnis

Kompetentingų institucijų vykdoma priežiūra

1. Valstybės narės užtikrina, kad kredito administratoriai ir, kai taikoma, kredito paslaugų teikėjai, kuriems perduota veikla pagal 10 straipsnį, nuolat laikytųsi nacionalinių nuostatų, kuriomis ši direktyva perkeliama į nacionalinę teisę, ir kad buveinės valstybės narės kompetentingos institucijos, siekdamos vertinti nuolatinį tų nuostatų laikymąsi, vykdytų tinkamą tos veiklos priežiūrą.
2. Valstybė narė, kurioje kredito pirkėjai arba, kai taikoma, pagal 17 straipsnį paskirtas jų atstovas turi buveinę arba yra įsisteigę, užtikrina, kad 1 dalyje nurodytos kompetentingos institucijos būtų atsakingos už 15–19 straipsniuose nustatytų įpareigojimų kredito pirkėjams arba, jei taikoma, pagal 17 straipsnį paskirtiems jų atstovams vykdymo priežiūrą.
3. Valstybės narės paskiria kompetentingas institucijas, atsakingas už funkcijų ir pareigų pagal nacionalines nuostatas, kuriomis ši direktyva perkeliama į nacionalinę teisę, vykdymą.
4. Jei valstybės narės pagal 3 dalį paskiria daugiau nei vieną kompetentingą instituciją, jos nustato jų atitinkamas užduotis.
5. Valstybės narės užtikrina, kad būtų nustatytos tinkamos priemonės, leidžiančios pagal 3 dalį paskirtoms kompetentingoms institucijoms iš kredito pirkėjų arba jų atstovų, kredito administratorių, kredito paslaugų teikėjų, kuriems kredito administratorius perduoda veiklą pagal 10 straipsnį, skolininkų ir kitų asmenų arba viešosios institucijos gauti informaciją, būtiną šioms užduotims atlikti:
 - (a) įvertinti, ar nuolat laikomasi nacionalinėse nuostatose, kuriomis ši direktyva perkeliama į nacionalinę teisę, nustatytų reikalavimų;
 - (b) tirti galimus tų reikalavimų pažeidimus;
 - (c) taikyti administracines nuobaudas ir taisomąsias priemones pagal nuostatas, kuriomis į nacionalinę teisę perkeliamas 22 straipsnis.
6. Valstybės narės užtikrina, kad pagal 3 dalį paskirtos kompetentingos institucijos turėtų kompetenciją, išteklius, veiklos pajėgumus ir įgaliojimus, būtinus šioje direktyvoje nustatytoms jų funkcijoms ir pareigoms vykdyti.

21 straipsnis

Kompetentingų institucijų priežiūros funkcija ir įgaliojimai

1. Valstybės narės užtikrina, kad buveinės valstybės narės kompetentingoms institucijoms, paskirtoms pagal 20 straipsnio 3 dalį, būtų suteikti visi priežiūros, tyrimo ir sankcijų taikymo įgaliojimai, būtini šioje direktyvoje nustatytoms jų funkcijoms ir pareigoms vykdyti, įskaitant:
 - (a) įgaliojimą suteikti arba atsisakyti suteikti veiklos leidimą pagal 5 straipsnį;

- (b) įgaliojimą panaikinti veiklos leidimą pagal 7 straipsnį;
 - (c) įgaliojimą vykdyti patikrinimus vietoje ir nuotoliniu būdu;
 - (d) įgaliojimą taikyti administracines sankcijas ar nuobaudas ir taisomąsias priemones pagal nuostatas, kuriomis į nacionalinę teisę perkeliamas 22 straipsnis;
 - (e) įgaliojimą tikrinti veiklos rangos susitarimus, kuriuos kredito administratoriai sudarė su kredito paslaugų teikėjais pagal 10 straipsnio 1 dalį.
2. Valstybės narės užtikrina, kad buveinės valstybės narės kompetentingos institucijos bent kartą per metus įvertintų, ar kredito administratorius įgyvendina 5 straipsnio 1 dalies c, d ir e punktuose nustatytus reikalavimus.
 3. Valstybės narės, atsižvelgdamos į atitinkamo kredito administratoriaus veiklos dydį, pobūdį, mastą ir sudėtingumą, nustato 2 dalyje nurodyto vertinimo mastą.
 4. Buveinės valstybės narės kompetentingos institucijos priimančiųjų valstybių narių kompetentingas institucijas reguliariai, bet ne rečiau kaip kartą per metus informuoja apie 2 dalyje nurodyto vertinimo rezultatus, įskaitant išsamią informaciją apie visas taikytas administracines nuobaudas arba taisomąsias priemones.
 5. Valstybės narės užtikrina, kad buveinės ir priimančiųjų valstybių narių kompetentingos institucijos, atlikdamos 2 dalyje nurodytą vertinimą, keistųsi visa būtina informacija, kad galėtų atlikti atitinkamas šioje direktyvoje nustatytas užduotis.
 6. Valstybės narės užtikrina, kad buveinės valstybės narės kompetentinga institucija galėtų reikalauti kredito administratoriaus, kredito paslaugų teikėjo arba kredito pirkėjo ar pagal 17 straipsnį paskirto jo atstovo, kurie neatitinka nacionalinėse nuostatose, kuriomis ši direktyva perkeliama į nacionalinę teisę, reikalavimų, ankstyvuojų etapu imtis visų būtinų veiksmų ar priemonių, kad būtų laikomasi tų nuostatų.

22 straipsnis

Administracinės nuobaudos ir taisomosios priemonės

1. Valstybės narės nustato taisykles, kuriomis yra nustatomos tinkamos administracinės nuobaudos ir taisomosios priemonės, taikomos bent šiais atvejais, kai:
 - (a) kredito administratorius nesudaro veiklos rangos susitarimo arba jį sudaro pažeisdamas nuostatas, kuriomis į nacionalinę teisę perkeliamas 10 straipsnis, arba kredito paslaugų teikėjas, kuriam perduotos funkcijos, šiurkščiai pažeidžia taikomas teisės normas, įskaitant nacionalinės teisės aktus, kuriais ši direktyva perkeliama į nacionalinę teisę;
 - (b) kredito administratoriaus valdymo priemonės ir vidaus kontrolės mechanizmai neužtikrina skolininko teisių ir asmens duomenų apsaugos taisyklių laikymosi;
 - (c) kredito administratoriaus politika yra nepakankama, kad būtų galima tinkamai elgtis su skolininkais, kaip nustatyta 5 straipsnio 1 dalies d punkte;
 - (d) kredito administratoriaus vidaus procedūrose nenumatyta registruoti ir nagrinėti skolininkų skundų pagal įpareigojimus, nustatytus nacionalinėse priemonėse, kuriomis ši direktyva perkeliama į nacionalinę teisę;

- (e) kredito pirkėjas arba, kai taikoma, pagal 17 straipsnį paskirtas jo atstovas nepateikia informacijos, numatytos nacionalinėse priemonėse, kuriomis į nacionalinę teisę perkeliama 16, 18 ir 19 straipsniai;
 - (f) kredito pirkėjas arba, kai taikoma, pagal 17 straipsnį paskirtas jo atstovas nesilaiko reikalavimo, numatyto nacionalinėse priemonėse, kuriomis į nacionalinę teisę perkeliama 15 straipsnis;
 - (g) kredito pirkėjas nesilaiko reikalavimo, numatyto nacionalinėse priemonėse, kuriomis į nacionalinę teisę perkeliama 17 straipsnis.
2. 1 dalyje nurodytos nuobaudos ir priemonės turi būti veiksmingos, proporcingos ir atgrasomos ir apimti bent:
- (a) leidimo vykdyti kredito administratoriaus veiklą panaikinimą;
 - (b) nurodymą kredito administratoriui arba kredito pirkėjui arba, kai taikoma, pagal 17 straipsnį paskirtam jo atstovui ištaisyti ir nutraukti pažeidimą ir vengti pakartotinio pažeidimo;
 - (c) administracines pinigines nuobaudas.
3. Valstybės narės taip pat užtikrina, kad administracinės nuobaudos ir taisomosios priemonės būtų veiksmingai įgyvendinamos.
4. Valstybės narės užtikrina, kad nustatydamos administracinių nuobaudų ar kitų taisomųjų priemonių rūšį ir administracinių piniginių nuobaudų dydį kompetentingos institucijos atitinkamai atvejais atsižvelgtų į visas šias aplinkybes:
- (a) pažeidimo sunkumą ir trukmę;
 - (b) už pažeidimą atsakingo kredito administratoriaus arba kredito pirkėjo arba, kai taikoma, pagal 17 straipsnį paskirto jo atstovo atsakomybės laipsnį;
 - (c) už pažeidimą atsakingo kredito administratoriaus arba kredito pirkėjo finansinį pajėgumą, taip pat vertinant bendrą juridinio asmens apyvartą arba fizinio asmens metines pajamas;
 - (d) už pažeidimą atsakingo kredito administratoriaus arba kredito pirkėjo arba, kai taikoma, pagal 17 straipsnį paskirto jo atstovo padarius pažeidimą gauto pelno arba išvengtų nuostolių, jei juos galima nustatyti, dydį;
 - (e) trečiųjų šalių dėl pažeidimo patirtus nuostolius, jei juos galima nustatyti;
 - (f) už pažeidimą atsakingo kredito administratoriaus arba kredito pirkėjo bendradarbiavimo su kompetentingomis institucijomis lygį;
 - (g) už pažeidimą atsakingo kredito administratoriaus arba kredito pirkėjo arba, kai taikoma, pagal 17 straipsnį paskirto jo atstovo ankstesnius pažeidimus;
 - (h) visus faktinius ar galimus sisteminius pažeidimo padarinius.
5. Kai 1 dalyje nurodyti atvejai taikomi juridiniams asmenims, valstybės narės taip pat užtikrina, kad kompetentingos institucijos 2 dalyje nurodytas administracines nuobaudas ir taisomąsias priemones taikytų valdymo ar administravimo organo nariams ir kitiems asmenims, kurie pagal nacionalinę teisę yra atsakingi už pažeidimą.
6. Valstybės narės užtikrina, kad prieš priimdamos sprendimą taikyti šio straipsnio 2 dalyje nustatytas administracines nuobaudas arba taisomąsias priemones kompetentingos institucijos atitinkamam kredito administratoriui, kredito pirkėjui

arba, kai taikoma, pagal 17 straipsnį paskirtam jos atstovui suteiktą galimybę būti išklausytam.

7. Valstybės narės užtikrina, kad visi sprendimai, kuriais skiriamos 2 dalyje nustatytos administracinės sankcijos ar taisomosios priemonės, būtų tinkamai motyvuoti ir galėtų būti apskūsti.

V ANTRAŠTINĖ DALIS

Pagreitintas neteisminis užstato realizavimas

23 straipsnis

Pagreitinto neteisminio užstato realizavimo savanoriško taikymo sąlygos

1. Valstybės narės užtikrina, kad kreditorius galėtų pasinaudoti tokiu pagreitinto neteisminio užstato realizavimo mechanizmu, kai tenkinamos visos šios sąlygos:
 - (a) dėl šio mechanizmo kreditorius ir verslo skolininkas susitaria raštu arba notaro patvirtintu formatu, jei taip yra nustačiusi valstybė narė, ir tame susitarime konkrečiai nurodomas priverstinio vykdymo įvykis ir laikotarpis, per kurį verslo skolininkas gali atlikti mokėjimą po to įvykio, kad išvengtų šio pagreitinto neteisminio užstato realizavimo;
 - (b) prieš sudarydamas a punkte nurodytą susitarimą, verslo skolininkas buvo aiškiai informuotas apie šio pagreitinto neteisminio užstato realizavimo taikymą ir pasekmes;
 - (c) per 4 savaites po priverstinio vykdymo įvykio arba vėliau, kai dėl to yra susitarę kreditorius ir verslo skolininkas, kreditorius raštu pranešė verslo skolininkui apie visus šiuos dalykus:
 - i) kreditoriaus ketinimą realizuoti turtą naudojant šį pagreitinto neteisminio užstato realizavimo mechanizmą, kad būtų įvykdyti užtikrintoje kredito sutartyje nustatyti įsipareigojimai;
 - ii) taikytinos priverstinio vykdymo priemonės, nurodytos 25 ir 26 straipsniuose, rūšį;
 - iii) mokėjimo atlikimo laikotarpį iki a punkte nurodyto pagreitinto neteisminio užstato realizavimo mechanizmo naudojimo;
 - iv) pagal užtikrintą kredito sutartį nesumokėtą sumą, mokėtiną pagal užtikrintoje kredito sutartyje nustatytus įsipareigojimus;
 - (d) verslo skolininkas neatliko viso mokėjimo, kaip nurodyta c punkte nurodytame kreditoriaus pranešime.

Taikant 1 dalį, į 1 dalies a punkte nurodytą susitarimą yra įtraukiamas tiesiogiai vykdomas dokumentas.

Taikydamos 1 dalies a punktą valstybės narės gali nustatyti, kad tais atvejais, kai verslo skolininkas yra sumokėjęs bent 85 % užtikrintos kredito sutarties sumos, joje nurodytas laikotarpis gali būti pratęstas bent šešiais mėnesiais.

2. Valstybės narės užtikrina, kad verslo skolininkui nebūtų leidžiama perleisti kaip užstatas įkeisto turto nuo tada, kai gaunamas 1 dalies c punkte nurodytas pranešimas, ir jam būtų taikoma bendra pareiga bendradarbiauti ir pateikti visą svarbią informaciją, kai gali būti naudojamosi šiuo pagreitinto neteisminio užstato realizavimo mechanizmu pagal 1 dalį.
3. Valstybės narės užtikrina, kad kreditorius verslo skolininkui suteiktų pagrįstą laikotarpį mokėjimui atlikti ir dėtų deramas pastangas, kad būtų išvengta šio pagreitinto neteisminio užstato realizavimo mechanizmo naudojimo.

24 straipsnis

Vykdyimo užtikrinimas

1. Valstybės narės užtikrina, kad užstatas galėtų būti realizuotas naudojant šį pagreitinto neteisminio užstato realizavimo mechanizmą.
2. Valstybės narės numato bent vieną iš toliau nurodytų būdų arba juos abu, kad būtų galima realizuoti užstatą, kaip nurodyta 1 dalyje, kiekvienos rūšies užtikrinimo teisės ir užstato atžvilgiu:
 - a) viešąjį aukcioną;
 - b) privatųjį pardavimą.

Dėl kiekvieno iš šių būdų valstybės narės gali nustatyti, kad atitinkamais atvejais būtų skiriamas notaras, antstolis ar kitas valstybės pareigūnas siekiant užtikrinti veiksmingą ir greitą pardavimo pajamų paskirstymą ir užstato perleidimą įgijėjui arba apsaugoti skolininko teises.
3. Tais atvejais, kai valstybės narės nustato, kad neteisminio vykdymo užtikrinimo procedūra yra vykdoma turtą nusavinant, kreditoriaus teisė pasilikti turtą verslo skolininko įsipareigojimui iš dalies ar visiškai įvykdyti yra reglamentuojama kiekvienoje valstybėje narėje taikomais teisės aktais. Valstybės narės užtikrina, kad nusavinimo atveju teigiamas skirtumas, kuris turi būti išmokėtas verslo skolininkui, būtų negrąžintos sumos pagal užtikrintą kredito sutartį ir turto vertinimo skirtumas.
4. 2 dalyje nurodyto realizavimo tikslais valstybės narės užtikrina, kad kreditorius surengtų turto vertinimą ir taip nustatytų viešojo aukciono ir privačiojo pardavimo rezervinę kainą ir kad būtų laikomasi šių sąlygų:
 - (a) kreditorius ir verslo skolininkas susitaria dėl paskirtino vertintojo;
 - (b) vertinimą atlieka nepriklausomas vertintojas;
 - (c) vertinimas yra teisingas ir realistinis;
 - (d) vertinimas atliekamas konkrečiai siekiant realizuoti užstatą po priverstinio vykdymo įvykio;
 - (e) verslo skolininkas turi teisę užginčyti vertinimą teisme pagal 29 straipsnį.
5. Taikant a punktą, kai šalys negali susitarti dėl vertintojo paskyrimo siekiant realizuoti užstatą pagal 2 dalį, vertintojas paskiriamas teismo sprendimu pagal valstybės narės, kurioje verslo skolininkas yra įsisteigęs arba turi buveinę, nacionalinę teisę.

25 straipsnis

Viešasis aukcionas

1. Valstybės narės užtikrina, kad užstatas viešojo aukciono būdu būtų realizuojamas laikantis šių sąlygų:
 - (a) kreditorius apie viešojo aukciono laiką ir vietą viešai pranešė bent 10 dienų iki to aukciono;
 - (b) kreditorius dėjo deramas pastangas, kad pritrauktų kuo daugiau galimų pirkėjų;
 - (c) kreditorius verslo skolininkui ir bet kuriai trečiajai šaliai, turinčiai teisę į turto dalį arba kitą teisę į jį, apie viešąjį aukcioną, įskaitant jo laiką ir vietą, pranešė bent 10 dienų iki to aukciono;
 - (d) prieš viešąjį aukcioną atliktas turto vertinimas;
 - (e) turto rezervinė kaina yra bent jau lygi prieš viešąjį aukcioną nustatytai vertinimo sumai;
 - (f) turtas gali būti parduotas vertinimo sumą sumažinant ne daugiau kaip 20 %, jeigu įvykdomos abi šios sąlygos:
 - i) per viešąjį aukcioną nė vienas pirkėjas nepateikė pasiūlymo, atitinkančio e ir f punktuose nurodytus reikalavimus;
 - ii) kyla grėsmė, kad turto būklė netrukus pablogės.
2. Kai turtas neparduodamas viešajame aukcione, valstybės narės gali numatyti užstato realizavimą per privatųjį pardavimą.
3. Jei valstybė narė numato antrą viešąjį aukcioną, taikomi 1 dalies a–e punktai, tačiau turtas gali būti parduodamas jo kainą sumažinant dar labiau, kaip tą yra nustačiusios valstybės narės.

26 straipsnis

Privatusis pardavimas

1. Valstybės narės užtikrina, kad užstatas privačiojo pardavimo būdu būtų realizuojamas laikantis šių sąlygų:
 - (a) kreditorius dėjo deramas pastangas, įskaitant tinkamą viešą reklamą, kad pritrauktų galimų pirkėjų;
 - (b) kreditorius verslo skolininkui ir bet kuriai svarbiai trečiajai šaliai, turinčiai teisę į turto dalį arba kitą teisę į jį, apie savo ketinimą parduoti turtą pranešė bent 10 dienų iki paskelbimo apie turto pardavimą;
 - (c) prieš privatųjį pardavimą ir (arba) viešąjį aukcioną pagal 25 straipsnio 1 dalies c punktą atliktas turto vertinimas;
 - (d) turto orientacinė kaina yra bent jau lygi sumai, nustatytai atlikus c punkte nurodytą vertinimą, tuo metu, kai turtas siūlomas parduoti privačiojo pardavimo būdu;
 - (e) turtas gali būti parduotas vertę sumažinant ne daugiau kaip 20 %, jeigu įvykdomos abi šios sąlygos:

- i) per 30 dienų nė vienas pirkėjas nepateikė pasiūlymo, atitinkančio d ir e punktuose nurodytus reikalavimus;
 - ii) kyla grėsmė, kad turto būklė netrukus pablogės.
2. Jei turtas nebuvo parduotas privačiojo pardavimo būdu per 30 dienų nuo paskelbimo apie jo pardavimą, valstybės narės užtikrina, kad kreditorius viešai skelbtų apie pardavimą dar ne mažiau kaip 30 dienų prieš susitardamas dėl pardavimo.
3. Jei valstybė narė numato antrą bandymą turtą parduoti privačiojo pardavimo būdu, taikomi 1 dalies a–d punktai, tačiau turtas gali būti parduodamas jo kainą sumažinant dar labiau, kaip tą yra nustačiusios valstybės narės.

27 straipsnis

Konkuruojančios teisės į užstatą

Valstybės narės nacionalinėmis nuostatomis, kuriomis ši direktyva perkeliama į nacionalinę teisę, nustato, kad vienos iš konkuruojančių teisių į tą patį užstatą vykdymo užtikrinimas nedarytų poveikio šių teisių eiliškumui.

28 straipsnis

Teisė užginčyti vykdymo užtikrinimą

Valstybės narės užtikrina, kad verslo skolininkas turėtų teisę šio pagreitinto neteisminio užstato realizavimo mechanizmo naudojimą užginčyti nacionaliniame teisme, kai turto, pateikto kaip užstatas, pardavimas vyko nesilaikant nacionalinių nuostatų, kuriomis į nacionalinę teisę perkeliama 24 straipsnio 3 dalis, 25 ir 26 straipsniai, arba turto vertinimas atliktas nesilaikant nacionalinių nuostatų, kuriomis į nacionalinę teisę perkeliama 24 straipsnio 4 dalis.

29 straipsnis

Sumos, viršijančios negrąžintą sumą, gražinimas

Valstybės narės užtikrina, kad kreditorius privalėtų verslo skolininkui sumokėti teigiamą negrąžintos sumos pagal užtikrintą kredito sutartį ir turtą pardavus gautų pajamų skirtumą.

30 straipsnis

Negrąžintos sumos padengimas

Nepažeidžiant Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 20XX/XX⁴¹ 19–23 straipsnių, tais atvejais, kai suma, gauta pasinaudojus šiuo pagreitinto neteisminio užstato realizavimo mechanizmu, yra mažesnė už negrąžintą sumą pagal užtikrintą kredito sutartį, valstybės narės gali numatyti visų įsipareigojimų pagal tą sutartį padengimą pagal taikomus nacionalinės teisės aktus.

⁴¹ [...] Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) .../... dėl prevencinio restruktūrizavimo mechanizmų, antrosios galimybės ir priemonių restruktūrizavimo, nemokumo ir skolų panaikinimo procedūrų veiksmingumui gerinti, kuria iš dalies keičiama Direktyva 2012/30/ES (OL L [...], [...], p. [...]).

31 straipsnis

Užtikrintų kredito sutarčių perleidimas trečiosioms šalims

Valstybės narės užtikrina, kad tais atvejais, kai kredito įstaiga arba jos patronuojamoji įmonė trečiajai šaliai perleidžia užtikrintą kredito sutartį, kurioje numatyta teisė taikyti pagreitintą neteisminį užstato realizavimą, ta trečioji šalis įgytą teisę šį pagreitinto neteisminio užstato realizavimo mechanizmą naudoti verslo skolininko įsipareigojimų neįvykdymo atveju tomis pačiomis sąlygomis kaip ir kredito įstaiga.

32 straipsnis

Restruktūrizavimo ir nemokumo procedūros

1. Ši direktyva nedaro poveikio Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 20XX/XX⁴² taikymui.
2. Valstybės narės užtikrina, kad tais atvejais, kai verslo skolininkui pradedamos nemokumo procedūros, užstato realizavimui pagal nacionalinės teisės aktus, kuriais į nacionalinę teisę perkeliama ši direktyva, būtų taikomas atskirų vykdymo užtikrinimo priemonių sustabdymas pagal taikomus nacionalinės teisės aktus.

33 straipsnis

Duomenų rinkimas

1. Valstybės narės, o kredito įstaigų atveju – kompetentingos institucijos, kurios prižiūri kredito įstaigas, iš kreditorių kasmet surenka informaciją apie užtikrintų kredito sutarčių, kurių vykdymas užtikrinamas taikant šį pagreitintą neteisminį užstato realizavimą, skaičių ir tokio vykdymo užtikrinimo terminus.
2. Valstybės narės, o kredito įstaigų atveju – kompetentingos institucijos, kurios prižiūri kredito įstaigas, iš kreditorių kasmet surenka šią informaciją:
 - a) pradėtų, vykdomų ir užbaigtų procedūrų pagal nacionalines nuostatas, kuriomis ši direktyva perkeliama į nacionalinę teisę, skaičių, įskaitant:
 - i) procedūrų, susijusių su kilnojamuoju turtu, skaičių,
 - ii) procedūrų, susijusių su nekilnojamuoju turtu, skaičių;
 - b) procedūrų trukmę nuo pranešimo iki padengimo, kuris užtikrinamas turtą realizuojant (viešojo pardavimo, privačiojo pardavimo arba nusavinimo būdu);
 - c) kiekvienos procedūros išlaidų vidurkį eurais;
 - d) padengimo rodiklius.
3. Valstybės narės apibendrina 2 dalyje nurodytus duomenis ir iš tų apibendrintų duomenų parengia visų kalendorinių metų nuo DATA [Leidinių biuro prašoma įrašyti metų, einančių po šio akto priėmimo, sausio 1 d. datą] statistinius duomenis.

⁴² [...] Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) .../.... dėl prevencinio restruktūrizavimo mechanizmų, antrosios galimybės ir priemonių restruktūrizavimo, nemokumo ir skolų panaikinimo procedūrų veiksmingumui gerinti, kuria iš dalies keičiama Direktyva 2012/30/ES (OL L [...], [...], p. [...]).

4. Pirmoje pastraipoje nurodyti statistiniai duomenys Komisijai kasmet pateikiami iki kalendorinių metų, einančių po metų, kurių duomenys surinkti, kovo 31 d.

VI ANTRAŠTINĖ DALIS

Apsaugos priemonės ir pareiga bendradarbiauti

34 straipsnis

Kredito sutarties keitimas

Nedarydamos poveikio įpareigojimams informuoti vartotoją pagal Direktyvą 2014/17/ES, Direktyvą 2008/48/EB ir Direktyvą 93/13/EEB, valstybės narės užtikrina, kad prieš keisdamas kredito sutarties sąlygas šalių susitarimu arba įstatymų nustatyta tvarka kreditorius vartotojui pateiktų šią informaciją:

- (a) aiškų ir išsamų siūlomų pakeitimų aprašą;
- (b) tų pakeitimų įgyvendinimo terminus;
- (c) galimus vartotojo skundo dėl tų pakeitimų motyvus;
- (d) laikotarpį, per kurį turi būti pateiktas toks skundas;
- (e) kompetentingos institucijos, kuriai galima pateikti tą skundą, pavadinimą ir adresą.

35 straipsnis

Skundai

1. Valstybės narės užtikrina, kad kredito administratorius skolininkui nedelsdamas pateiktų šią informaciją:
 - (a) kredito administratoriaus identifikavimo duomenis;
 - (b) veiklos leidimo, suteikto pagal 6 straipsnį, kopiją;
 - (c) valstybės narės, kurioje skolininkas turi buveinę arba yra įsisteigęs ir kurioje gali pateikti skundą, kompetentingų institucijų pavadinimą, adresą ir kontaktinius duomenis.
2. 1 dalyje nurodyta informacija pateikiama raštu arba elektroninėmis priemonėmis, jei tai leidžiama pagal Sąjungos ar nacionalinę teisę.
3. Valstybės narės užtikrina, kad vėliau susisiekdamas su skolininku, taip pat su juo bendraudamas telefonu kredito administratorius visuomet pateiktų ar nurodytų 1 dalies a ir c punktuose nurodytą informaciją.
4. Valstybės narės užtikrina, kad kredito administratoriai nustatytų ir taikytų veiksmingas ir skaidrias iš skolininkų gautų skundų nagrinėjimo procedūras.
5. Valstybės narės užtikrina, kad kredito administratoriai nemokamai tvarkytų iš skolininkų gautus skundus ir registruotų skundus bei priemones, kurių imtasi siekiant į juos reaguoti.
6. Valstybės narės užtikrina, kad kompetentingos institucijos nustatytų ir paskelbtų skolininkų skundų, susijusių su kredito pirkėjais, kredito administratoriais ir kredito

paslaugų teikėjais, nagrinėjimo tvarką ir užtikrintų, kad gauti skundai būtų nagrinėjami nedelsiant.

36 straipsnis

Asmens duomenų apsauga

Informacijos teikimas asmenims apie asmens duomenų tvarkymą ir tokių asmens duomenų tvarkymas bei kitas asmens duomenų tvarkymas taikant šią direktyvą vykdomas laikantis Reglamento (ES) 2016/679 ir Reglamento (EB) Nr. 45/2001.

37 straipsnis

Kompetentingų institucijų bendradarbiavimas

1. Valstybės narės užtikrina, kad 7, 11, 12, 13, 16, 18, 19 ir 21 straipsniuose nurodytos kompetentingos institucijos vienos su kitomis bendradarbiautų, kai tik to reikia jų pareigoms arba įgaliojimams pagal nacionalines nuostatas, kuriomis į nacionalinę teisę perkeliama ši direktyva, vykdyti. Be to, tos institucijos koordinuoja veiksmus, kad išvengtų galimo dubliavimo ir sutapimo priežiūros įgaliojimus ir administracines nuobaudas ir priemones taikant tarpvalstybiniais atvejais.
2. Valstybės narės užtikrina, kad kompetentingos institucijos, gavusios prašymą ir nepagrįstai nedelsdamos, teiktų viena kitai informaciją, reikalingą jų funkcijoms ir pareigoms vykdyti pagal nacionalines nuostatas, kuriomis į nacionalinę teisę perkeliama ši direktyva.
3. Valstybės narės užtikrina, kad kompetentingos institucijos, kurios vykdydamos savo funkcijas ir pareigas pagal šią direktyvą gauna konfidencialią informaciją, tą informaciją naudotų tik vykdydamos savo funkcijas ir pareigas.
4. Valstybės narės imasi būtinų administracinių ir organizacinių priemonių, siekdamos sudaryti geresnes sąlygas šiame straipsnyje numatytam bendradarbiavimui vykdyti.
5. Europos bankininkystės institucija sudaro geresnes sąlygas valstybių narių kompetentingoms institucijoms keistis informacija ir skatina jų bendradarbiavimą.

VII antraštinė dalis

Pakeitimas

38 straipsnis

Direktyvos 2014/17/ES pakeitimas

Įterpiamas 28a straipsnis:

„28a straipsnis

1. Jei kreditoriaus teisės pagal kredito sutartį arba pati sutartis yra perleidžiamos trečiajam šaliai, vartotojas turi teisę pasinaudoti prieš teisių perėmėją bet kokia gynybos, kuria jis galėjo naudotis prieš pirminį kreditorių, priemone, taip pat ir tarpusavio reikalavimų įskaitymo teise, kai tai leidžiama atitinkamoje valstybėje narėje.
2. Vartotojas informuojamas apie 1 dalyje nurodytą perleidimą.“

VIII antraštinė dalis

Baigiamosios nuostatos

39 straipsnis

Komitetas

1. Komisijai padeda komitetas. Tas komitetas – tai komitetas, kaip nustatyta Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) Nr. 182/2011⁴³.
2. Kai daroma nuoroda į šią dalį, taikomas Reglamento (ES) Nr. 182/2011 4 straipsnis.

40 straipsnis

Vertinimas

1. Praėjus penkeriems metams po šios direktyvos įsigaliojimo Komisija atlieka šios direktyvos vertinimą ir pateikia pagrindinių išvadų ataskaitą Europos Parlamentui, Tarybai ir Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui.
2. Jei vertinant būtų nustatyta esminių šios direktyvos veikimo problemų, Komisija ataskaitoje turėtų nurodyti, kaip ketina tas nustatytas problemas spręsti, kartu pateikdama galimos peržiūros etapus ir tvarkaraštį.

41 straipsnis

Perkėlimas į nacionalinę teisę

1. Valstybės narės ne vėliau kaip 2020 m. gruodžio 31 d. priima ir paskelbia įstatymus ir kitus teisės aktus, būtinus, kad būtų laikomasi šios direktyvos. Jos nedelsdamos pateikia Komisijai tų teisės aktų nuostatų tekstą.
2. Tas nuostatas jos taiko nuo 2021 m. sausio 1 d.
Tačiau 4 straipsnio 1 dalis, 7, 9–12 straipsniai taikomi nuo 2021 m. liepos 1 d.
3. Valstybės narės, priimdamos tas nuostatas, daro jose nuorodą į šią direktyvą arba tokia nuoroda daroma jas oficialiai skelbiant. Nuorodos darymo tvarką nustato valstybės narės.
4. Valstybės narės pateikia Komisijai šios direktyvos taikymo srityje priimtų nacionalinės teisės aktų pagrindinių nuostatų tekstus.

⁴³ 2011 m. vasario 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 182/2011, kuriuo nustatomos valstybių narių vykdomos Komisijos naudojimosi įgyvendinimo įgaliojimais kontrolės mechanizmų taisyklės ir bendrieji principai (OL L 55, 2011 2 28, p. 13).

42 straipsnis

Įsigaliojimas

Ši direktyva įsigalioja dvidešimtą dieną po jos paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

43 straipsnis

Adresatai

Ši direktyva skirta valstybėms narėms.

Priimta Briuselyje

Europos Parlamento vardu
Pirmininkas

Tarybos vardu
Pirmininkas